

„A mostanság felnövő gyerekek számára a képernyő jelenti az első számú szórakozást olyannyira, hogy a körülöttük lévő való világ – a meggyfa, amire fel lehetne mászni, a domb, amire fel lehetne kapaszkodni, a hideg hegyi patak, amiben meg lehet fürdeni, a kutya, amivel kergetőzni lehet – sokszor kevésbé bizonyul érdekfeszítőnek, mint a villódzó, másodpercenként mást mutató képernyő.”

magyar **mk** közoktatás 6-7

ROMÁNIAI MAGYAR
OKTATÁSI FIGYELŐ
PEDAGÓGUSOK
HAVILAPJA

2024. JÚNIUS-JÚLIUS

TARTALOM

1. **Bezzeg a mi időnkben –
de ez is a mi időnk** –
Kiss Judit írása

4. **láthatár**
Egyesek hiányolják, mások
sokallják a képzéseket –
Szucher Ervin írása

10. **láthatár**
„Mi lesz veled, emberke?”
– megbirkózni a hétfejű
sárkánnyal (I.) –
Vita Piroska írása

14. **láthatár**
Beteg gyerekek fedezhetik
fel a marosvásárhelyi
állatkertet –
Bálint Laura írása

15. **pályáz(z)atok**
Júliusban is lehet pályázni
a Nyilas Misi-ösztöndj-
kiírásra

18. **óvoda**
Óvoda másképp, avagy ki-
és belépés a mindennapi
életbe –
Pünkösti Hajnalka írása

19. **láthatár**
A zaj a téma a szamosújvári
összművészeti táborban

14. **magánterület**
Erős iskola –
László Noémi írása

23. **hivatalos**

2. tanárszemmel

Ösztönző, de elkedvetlenítő is
lehet az érdemjegy – elemisták
az iskoláról –
Mihály Gyopár-Henrietta írása

6. tanterem

Mezőség virágai – digitális
projekt Szamosújváron –
Fodor Emőke és Felszegi
Melinda írása

16. láthatár

A hely szelleme és varázsa
vonzza a pedagógusokat –
Szucher Ervin beszélgetése
Biró Zsolttal

5. diákszemmel

Dvořák-estet tartott
a kolozsvári zeneiskola
diáktanácsa –
Hermán Dániel írása

12. tanterem

Sport nemcsak a mozgásért,
hanem a közösségi élményért is –
Antal Erika írása

20. szülői szemmel

„Anyá, ne nekem
panaszodjál!” –
Bartha Réka írása

8.

Búcsú az iskolától: „irreális 18 évesen eldönteni,
mit fogunk csinálni 50 éven át”

FOTÓ: JAKAB MÓNIKA

- tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
- lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
- hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
- magánterület • térkép

Rendelje meg
a Magyar Közoktatást
a 2024-es évre!
www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2023–2024-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

A Communitas Alapítvány által kiadott, immár tizenegy éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

IDEA
KÖNYVTÉR

ERDÉLYI MAGYAR KÖNYVEK EGY TÉRBEN

Válasszon az Idea Könyvtér széles könyvkínálatából,
és fizessen akár pedagógus-karriertámogató utalvánnyal,
azaz Pluxee-kártyával! **Vásárolhat személyesen kolozsvári
könyvesboltunkban, vagy rendelhet online webáruházunkból.**

Kolozsvár, Kossuth Lajos utca (December 21. sugárút), 14. szám | ideakonyvter.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András

Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér

Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Bezzeg a mi időnkben – de ez is a mi időnk

BEZZEG A MI IDŐNKBEN MÁSKÉPP VOLT – mondogatják gyakorta az idő múltával megszépült gyermekkorra emlékező felnőttek. „Bezzeg a mi időnkben” más volt az iskola, a tanár-diák viszony, az egymás iránti tisztelet, a fegyelemhez való igazodás, és természetesen más volt a szabadidő eltöltése, a vakáció is. Ha valaki egy hatalmas, képzeletbeli mérlegre tenne kétféle vakációt – mondjuk egy átlagos, húsz-harminc évvel ezelőttil (amikor még nem volt ennyire egyértelmű a képernyő egyeduralma) és egy átlagos mostanit, biztosan szembetűnő különbségeket fedezhetne fel köztük. Még akkor is, ha összehúzott, kritikus szemmel tekinténék mindkétféle vakációra, és akkor is, ha igyekeznénk nem sarkítani, nem egyszerűsíteni, nem romantizálni és nem ítélni.

Talán még a mostani huszonévesek is emlékeznek arra, hogy gyerekkorukban a vakáció sokszor szólt arról, hogy a falun vakációzók mezítláb rohagáltak odakint, hajkurászták vagy őrizték a libákat, fára másztak, maszatos képpel falták a meggyet, kergetőztek a kutyaival, és este – picit talán még piszkos lábbal – bújtak ágyba. A városi gyerekek pedig nagyon várták, hogy kiszabaduljanak a benzingőzből, előszeretettel indultak sátorozni, hegynek fel, völgybe le, nehéz hátizsákkal erdőre-mezőre, tábornúznál gitároztak és énekeltek, fürödtek a patakban, szalonát sütöttek, és szép emlékként raktározták el mindezt magukban. Nem beszélve arról, hogy közben ügyesedtek, önállósodtak, közösségbe simultak, próbálgatták a határaikat, és felfedezték a való világ megtapasztalható millió arcát, színét, ízét. Persze régebben is akadtak tömbházlakó gyerekek, akiknek nem adatott meg, hogy szabadtéri, mozgásos szünidő vizeibe vessék magukat egész nyáron, de azért a szülők igyekeztek, hogy kimozdítsák őket.

Távol álljon tőlünk, hogy sommás ítéletet mondjunk a mai, virtualitás uralta világról és leicsinyeljük a mai gyerekek lehetőségeit – vagy akár kihívásait. Az azonban ki nem kerülhető tény, hogy a mostanság felnövő gyerekek számára a képernyő jelenti az első számú szórakozást olyannyira, hogy a körülöttük lévő való világ – a meggyfa, amire fel lehetne mászni, a domb, amire fel lehetne kapaszkodni lihegve, majd körülnézni a magaslatról, a hideg hegyi patak, amiben meg lehet fürdeni, a kutya, amivel kergetőzni lehet – sokszor határozottan kevésbé bizonyul érdekfeszítőnek, mint a villódzó, másodpercenként mást mutató képernyő.

Több évtizednyi oktatási tapasztalattal rendelkező óvónők beszéltek nekem elkeseredve nemrég arról, milyen hatalmas különbséget észlelnek a mostani ovisok és mondjuk a 10–15 évvel ezelőtti ovisok mozgáskultúrája, motorikus fejlődése, hiperaktivitása, kommunikációs készsége, kézügyessége, szókincsfejlődése terén – és mindezt a képernyő egyeduralma miatt. Odáig elmenően, hogy bizony nem ritka ma az olyan óvodás, aki enni sem hajlandó, ha nem teszik eléje az okostelefont, mert annyira függő, hogy muzáj a mozgóképet figyelnie falatozás közben, közben valószínűleg oda sem figyel az étel ízére.

Bezzeg a mi időnkben – szokott eszébe jutni a felnőtteknek. Halkan tegyük hozzá, hogy a mostani is a mi időnk. És ha legtöbbször nem is lehet számottevően szelídíteni vagy tompítani a gyerekek életében a virtualitás és képernyők uralmát, de rajtunk, felnőtteken múlik, hogy milyen alternatívát kínálunk számukra. Lehet, hogy a meggyfára mászás sok gyerek számára nem lesz vonzóbb, mint a TikTok. De azért segítsünk nekik felfedezni, hogy bizony a képernyőn túl terül el a „lehetséges világok” „egyik” legjobbika. Mert ha mi nem mutatjuk meg nekik, senki sem fogja azok közül, akikkel a képernyőn keresztül „találkoznak”.

Kimuli

Ösztönző, de elkedvetlenítő is lehet az érdemjegy – elemisták az iskoláról

Kíváncsi voltam, hogy mit gondolnak a saját diákjaim a második otthonukról, a második családjukról, így egy személyiségfejlesztés-óra kereteiben egy játékos interjún vehettek részt, ami során kifejezheték a véleményüket az iskolai mindennapokról. Sokrétű, összetett ugyanis a gyerek és az iskola kapcsolata, ugyanakkor nagyon fontos, mivel az iskola nem csupán az oktatás, hanem a szocializáció, a személyiségfejlődés és a jövőbeli életút szempontjából is meghatározó szerepet játszik. A kisdiákok kortól függően máshogy gondolkodnak az iskoláról. A gyerekek számára az előkészítő osztály az első lépés az „igazi” iskola felé. Sok gyermek izgatottan várja ezt az időszakot, mivel ez nagy mérföldkő az életükben. Az iskolába lépés lehetőséget ad arra, hogy új barátokat szerezzenek, és új dolgokat tanuljanak. Ahogy telnek az évek, sok gyerek úgy tekint az iskolára, mint arra a helyre, ahol a tudást lehet bővíteni, ahol mindennap kihívásokkal kell szembenézni, és épp ettől izgalmas, mások pedig pont ezért egyre kevésbé mennek szívesen iskolába.

Ahogy nőnek, egyre inkább értik az iskola lényegét

Arra a kérdésemre, hogy „szerettek-e iskolába járni?” sűrű bólogatás következett, aminek nagyon örvendtem. „Szerettek iskolába járni, mert itt a barátaimmal lehetek, és olyan dolgokat tanulhatok, amikre szükségem lesz később is” – fogalmazta meg Anna. Ádám különösen szereti, hogy sokszor veszünk részt olyan programokon, amik nem megszokottak, aktívan tudunk pihenni. Több társa bólogatással jelezte, hogy egyetértene. Észrevehető, hogy ahogy nőnek, egyre inkább értik az iskola, a tanulás lényegét. Nem melleleg egyre több olyan programon vehetnek részt, amelyeknek köszönhetően nem csupán kikapcsolódnak, de csapatot is építenek, tudást is bővíthetnek. Annak érdekében, hogy az iskolai mindennapok ne váljanak megszokottá,

esetleg unalmassá, havi több alkalommal veszünk részt iskolán kívüli programokon, például télen korisuliba járunk, rendszeresen rendezvényeken vagyunk jelen a könyvtárban és a színházban, parkban sétálunk, ünnepi programokon veszünk részt, kirándulunk.

A jegyek jelentős stresszt okozhatnak a gyerekeknek, különösen, ha úgy érzik, hogy a jegyek határozzák meg az értéküket a szüleik vagy tanáraik szemében.

Eltérően értékeli a teljesítményt a gyerek és a felnőtt

Megkérdeztem azt is, hogy mi az, amin változtatnának. Többen megfogalmazták, hogy nagyon nehéz sokszor reggel felkelni, és vannak napok, amikor már a délutáni órákat nehéz túlélni. Van, aki az érdemjegyeket iktatná ki, ugyanis sokszor ideges olyankor, amikor valamire jegyet kap. Habár otthon sohasem szidják meg, mégis azt érzi, hogy neki mindig minél jobb jegyet kell kapnia. Többen is egyetértettek azzal, hogy stresszt okoz, amikor látják, hogy rengeteget tanulnak, a társuk mégis jobb jegyet kapott.

A gyerekek és a felnőttek gyakran eltérően látják és értékelik az iskolai teljesítményt és az ezzel kapcsolatos értékelési rendszereket. A jegyek jelentős stresszt okozhatnak a gyerekeknek, különösen, ha úgy érzik, hogy a jegyek határozzák meg az értéküket a szüleik vagy tanáraik szemében. Az értékelések lehetnek motiválóak vagy demotiválóak, attól függően, hogy a gyerek hogyan értelmezi őket. Egy jó jegy ösztönözheti őket a további tanulásra, míg a rossz jegy elkeserítheti. A rendszeres jó jegyek növelhetik a gyerek önbizalmát és önértékelését, míg

a rossz jegyek csökkenthetik azt, különösen, ha a gyerek nem kap megfelelő támogatást. Minden gyerek másképp tanul, és az értékelési rendszerek nem mindig veszik figyelembe a különböző tanulási stílusokat. Egy gyerek, aki nem teljesít jól a hagyományos teszteken, lehet, hogy kiválóan teljesítene egy projektalapú vagy gyakorlati feladatban. A jegyek gyakran versenyt generálnak a diákok között, ami szintén stresszt okozhat. A tanulók hajlamosak összehasonlítani magukat társaikkal, ami befolyásolhatja önértékelésüket és baráti kapcsolataikat. Sok energia a szülő és a pedagógus részéről is, hogy ezeket a tényezőket felismerje, figyelembe vegye.

Emese elmondta, hogy ő a jegyeket is eltüntetné, és a felmérőket is, ugyanis mindenki nem lehet mindenkiből ugyanolyan jó, mindenki nem szerethet minden tantárgyat ugyanannyira. Szerinte sokkal kellemesebb lenne az, ha inkább matricákat kaphatnának, mint ahogy volt előkészítő osztályban, és ha a lecke ki-kérdésére kerül sor, akkor ne feleletés vagy felmérés formájában történjen.

Villő szerint nagyon izgalmas volt a környezetismeret-projekt, ami során munkákat gyűjtöttünk különböző témákban. Voltak olyan leckék, amik közelebb álltak hozzá, voltak olyanok, amik nem annyira, mégis hasznosnak találta, hogy otthon kellett mindennek utánanéznii, és a témákat bárhogy fel lehetett dolgozni.

Amikor megszűnik a stresszforrás

A tapasztalatom az, hogy például egy projekten keresztül is hatékonyan lehet értékelni a gyerek tudását, munkáját. Előnye, hogy megszűnik a stresszforrás, minden gyerek találhat a témák közül olyant, ami szimpatikus, valamint engedtem, hogy mindenki a témákat úgy dolgozza fel, ahogy szeretné. Volt, aki makettet, videót, rajzot, könyvecskét készített a különböző témákban, voltak, akik mesébe vagy versbe foglalták

a tanultakat, sőt Kata éneket is költött a környezetvédelem témakörében. Mindenki megkaphatta, hogy melyik az az út, amivel szívesen kutakodik valamelyik témában. Tamás azt is elmondta, hogy neki nagyon tetszett, hogy mindenki ki kellett álljon az osztály elé, és bemutathatta a témáját, így pár percig ők is kicsi tancik / tanító bácsik lehettek.

Anna szerint a különböző játékos tevékenységek, programok, akár az online oldalak felhasználása a tanulásban, meghozza a kedvét, kíváncsivá teszi.

Koppány az iskolai mindennapokból azt emelte ki, hogy ő nagyon szereti, hogy társaságban lehet, így könnyebb a tanulás is. A szünetekben pedig nagyon pihentető, hogy a szabadban a barátokkal közösen játszhatnak. Szerinte hosszabb szünetekre lenne szükség a mindennapokban.

Végezetül úgy gondolom, hogy a cél nem csupán az, hogy a gyerekek elsajátítsák az ismereteket, hanem hogy megtalálják a saját tanulási stílusukat, így könnyebbé válik a tanulási folyamat, megtapasztalják, hogy a tudás hatalom, és a pedagógus azért van, hogy őket vezesse a hatalom megszerzésében.

Az alábbiakban néhány kulcsfontosságú tényezőt és szempontot tárgyalok, amelyek befolyásolják az iskola és gyerek közti kapcsolatot:

Oktatás és tanulás

Az iskola az a hely, ahol a gyerekek formális oktatásban részesülnek. Az itt szerzett tudás alapvető fontosságú a későbbi életükben, legyen szó alapvető készségekről, mint az olvasás és írás vagy speciálisabb tudományágakról.

Szocializáció

Az iskola a szocializáció egyik legfontosabb színtere. Itt tanulják meg a gyerekek, hogyan kell együttműködni másokkal, hogyan kell konfliktusokat kezelni, és hogyan lehet közösségben élni. Az osztálytársakkal való interakciók segítenek a szociális készségek fejlesztésében.

Személyiségfejlődés

Az iskolai tapasztalatok nagyban hozzájárulnak a gyerekek személyiségfejlődéséhez. A sikerélmények és a kihívások egyaránt fontosak, mivel ezek formálják

FOTÓ: JAKAB MÓNKA

A gyerekek szerint olykor hosszabb szünetekre lenne szükség, ugyanis nagyon pihentető, hogy a szabadban a barátokkal közösen játszhatnak

az önbizalmat, az önértékelést és az önállóságot.

Tanár-diák kapcsolat

A tanárok szerepe kulcsfontosságú. Egy jó tanár inspirálhatja a gyerekeket, segíthet nekik a nehézségek leküzdésében, és támogathatja a tehetségek kibontakozását. A tanár-diák kapcsolat minősége jelentősen befolyásolja a gyerekek iskolai élményeit.

Szülői támogatás

A szülők és az iskola közötti együttműködés szintén létfontosságú. A szülők támogatják a gyerekek tanulását otthon, figyelemmel kísérhetik az iskolai előmenetelt, és kapcsolatot tarthatnak a tanárokkal.

Extrakurrikuláris tevékenységek

Az iskolán kívüli tevékenységek, mint a sport, művészetek vagy különféle klubok, fontos szerepet játszanak a gyerekek fejlődésében. Ezek a tevékenységek nemcsak kikapcsolódást biztosítanak, hanem lehetőséget adnak arra is, hogy a gyerekek különféle képességeiket fejlesszék.

Kihívások és megküzdési stratégiák

A gyerekek különféle kihívásokkal szembesülhetnek az iskolában, legyen szó tanulmányi nehézségekről, szociális problémákról vagy egyéb stresszforrásokról. Fontos, hogy megfelelő megküzdési stratégiákat sajátítsanak el, és szükség esetén támogatást kapjanak a szülőtől, tanároktól vagy iskolapszichológustól.

Összefoglalva, az iskola nem csupán egy hely, ahol a gyerekek tanulnak, hanem egy komplex környezet, ahol számos tényező formálja a fejlődésüket és jövőbeli életútjukat. Az iskolai élmények meghatározóak lehetnek, és fontos, hogy mind a tanárok, mind a szülők támogatón és odafigyeléssel viszonyuljanak a gyerekekhez ebben az időszakban.

A szerző a székeludvarhelyi Orbán Balázs Általános Iskola tanítónője.

MIHÁLY GYOPÁR-
HENRIETTA

gyopar186@gmail.com

Egyesek hiányolják, mások sokallják a képzéseket

A pedagógusok egy része a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) akkreditált képzéseit, az érdekvédelmi szervezet illetékesei meg a pedagógusok egy részének a jelenlétét hiányolják a továbbképzőkről.

Semmit nem veszített a népszerűségéből a Bolyai Nyári Akadémia azok után, hogy képzéseire már nem jár kreditpont a résztvevőknek – állítják a magyar pedagógusszövetség illetékesei. Az RMPSZ ugyan nem örül a csorbitó intézkedésnek, de belátja, hogy – főként a székelyföldi megyében – a Pedagógusok Háza ügyesen átvette azt a szerepet, amelyet eddig ők vállaltak fel. „Hosszú éveken keresztül a Bolyai Nyári Akadémia, a BONYA egy olyan magyar nyelvű szakmai programot fedett le, amely tulajdonképpen állami feladat lett volna. Egy ideje ezeket a pedagógusok házaire, ami rendjén van. Ettől függetlenül mi nem mondtunk le a nyári képzők szervezéséről” – jelentette ki Burus-Siklódi Botond, az RMPSZ elnöke. Péter Kinga, a Székelyföldi Oktatási és Módszertani Központ vezetője lapunknak elmondta, hogy a szövetség évközi kurzusai eddig sem voltak kreditpontos képzések,

csupán a nyári rendezvények között volt egy, legfeljebb kettő, amelyet az oktatási tárca akkreditált. „Szerencsére a pedagógusok közt még mindig vannak olyanok, akik nem a pontok, hanem a saját szakmai fejlődésük miatt iratkoznak be a továbbképzőkre. Ettől függetlenül egyetértek azzal, hogy a résztvevők szeretnék, ha az adott kurzusokon való részvétel hozzájárulna annak a bizonyos kötelező 90 pontnak a megszerzéséhez” – fejtette ki Péter Kinga.

A pedagógusszövetség oktatásért felelős székelyföldi illetékese egy szovátai tanácskozáson nemrég arról számolt be, hogy egy belső felmérésből kiderült, hogy a tanügyisek jelentős része az akkreditált képzéseket hiányolja. Elmagyarázta, hogy az új rendelkezések értelmében ezeket csak a Pedagógusok Háza vagy az egyetemek tarthatják. Szerinte az előbbi intézményrendszerben egy ideje szemléletváltás történt, megpezdült

az élet, sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek a tanügyiek képzésére, mint tették ezelőtt öt-tíz évvel. A 2022-ben hozott új jogrend a civil szervezeteknek sem tiltja meg a továbbképzők rendezésében való részvételt, de bizonyos feltételekhez köti.

„Szerencsére a pedagógusok közt még mindig vannak olyanok, akik nem a pontok, hanem a saját szakmai fejlődésük miatt iratkoznak be a továbbképzőkre.”

Elengedhetetlen, hogy például a kezdeményező stratégiai partnerségi szerződést kössön a tanügyminisztériummal, amelynek számos és aránylag bonyolult kitétele van. A legfontosabb az, hogy a kurzust uniós projekt keretében hirdessék meg.

Míg a tanerők egy része az RMPSZ által szervezett akkreditált képzéseket hiányolja, egy másik résznek a kurzusok bősége okoz fejtörést. Van, aki arra panaszkodott, hogy bizonyos képzések, amelyeket az RMPSZ és a Pedagógusok Háza mellett a Mathias Corvinus Collegium vagy a Hagyományok Háza szervez, egymásra csúsznak. „Sajnos mégis azzal szembesülünk, hogy a pedagógusok zöme sem egyik, sem a másik rendezvényre nem megy el” – állapította meg Péter Kinga.

Gazdag téma- és tantárgyspecifikus eszköztár

A Bolyai Nyári Akadémia első kiadására 1993-ban került sor. Azóta is minden év júliusában a szövetség megszervezi a romániai magyar pedagógustársadalom legátfogóbb szakmai fórumát, a Bolyai Nyári Akadémiát, amelynek továbbképző programsorozata a magyar ajkú hazai és Kárpát-medencei pedagógusok és általuk a magyarul tanuló diáktársadalom fejlődését hivatott szolgálni.

Általános célja a pedagógusok ismereteinek kiegészítése, új oktatásméleti és módszertani eredmények közlése, gyakorlati eljárások ismertetése és ezek alkalmazása a tanfolyamok keretei között. Az utóbbi években a BONYA szerkezeti és szervezési felépítésében ötvöződnek a paradigmaváltást szolgáló, elindító, a modern pedagógiai eredményekből, aktuális nevelési igényekből inspirált tematikus szekciók a klasszikus tantárgyakra vagy tantárgycsoportokra épített szekciókkal. Fontos, hogy elinduljon az a közös gondolkodás, amely a tantárgyköziséget, a jelenségekre való összpontosítást, a pedagógusi kooperációt, szakmai kreativitást és innovációt, valamint a megváltozott pedagógusi szerepet és ennek tudatosítását, tudatos felvállalását eredményezhetik. Mindez rendkívül gazdag és változatos téma- és tantárgyspecifikus eszköztárral valósul meg.

SZUCHER ERVIN

juventus.kronika@gmail.com

Dvořák-estet tartott a kolozsvári zeneiskola diáktanácsa

Ha van líceum, akkor jó esetben diáktanács is működik, ami ideális esetben összeköti a nebulókat, közösséget kövacsol, amit iskolán kívüli aktivitások által valósít meg – mondjuk. De mi történik akkor, ha egy líceum nem „csupán” elméleti, hanem – tegyük fel –, zenei képzést is nyújt? Ez esetben a diáktanács sem rendezhet kizárólag foci-turnét, forradalmi megemlékezést vagy társasjátékeket – habár ezek is nagyon fontosak –, hanem igenis köteles hasznosítani kiváltságos helyzetét: koncertet kell szerveznie. Ez persze csak akkor lehet *hiteles*, ha a szóban forgó zeneiskola diáktanácsának nem kell célozgatni, könyörögni, hogy: „legyetek szívesek, szedjete össze embert, hangszert, és fordítsatok kellő időt és energiát egy becsületes repertoár megtanulására.”

A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium magyar tagozatos diáktanácsa ilyen *hitelesen* dobantott május 28-án egy rendhagyó emlékkoncert keretében, melyen Antonín Dvořák, cseh zeneszerző életművéből játszottak a Toduță-iskola és a Gheorghe Dima Zeneakadémia diákjai.

Kiss Janka és Sógor Dénes, a diáktanács (ZMDT) társelnökei köszöntő beszédükben elmondták a telt ház as díszterem közönségének, hogy nemcsak azért rendeztek Dvořák-estet, mert a zeneszerző 120 éve halt meg, hanem azért is, hogy kissé beemeljék a köztudatba, mert Dvořák nemcsak az Újvilágszimfóniát írta. Továbbá közölték, hogy a jövőben terveznek még koncerteket az igen lelkes diáktanáccsal. Elkezdődött hát a koncert, és mindenki az ifjak bűvkörébe került, mert a feketébe öltözött, piros masnis, nyakkendő fiatalok nemcsak lelkesek, odaadók voltak, hanem vérprofin, bravúrosan, olykor virtuózan zenéltek.

A műsort most az egyszerűség kedvéért, hozzászólások nélkül, sorrendben írom le – az előadók nyolcadikos

A kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium magyar tagozatos diáktanácsának május végi fellépése

növendékek, líceumista diákok, és zeneakadémiai hallgatók voltak.

1. Nagy Anna (klarinét), Csete Orsolya Piroska (zongora): Humoreszk, op. 101.

2. Bárdos Zselyke (hegedű), Ábrahám Dóra (zongora): Négy romantikus darab, op. 75, 1., 2.

3. Gnándt Tamás (zongora): Hat darab, op. 52, 2. – Intermezzo.

4. Kiss Janka (hegedű), Fehér Ágota (hegedű), Ferencz Noémi (brácsa): Terzetto, op. 74, 2., 3. – Larghetto, Scherzo.

5. Könczei Eszter (zongora), Antal Andrea (zongora): Szláv táncok, op. 72, 1., 2.

6. Kiss Júlia (cselló), Molnar Noemi (cselló), Könczei Samu (cselló), Voicu Evelina (cselló): Szláv táncok, op. 72, 8.

7. Kiss Júlia (cselló), Molnar Noemi (cselló), Könczei Samu (cselló), Voicu Evelina (cselló): V Přírodě, op. 63, 1., 2.

8. Fehér Mátét (cselló) zongorán kísérté Emilia Popovici: Csellókoncert, op. 104.

9. A Dvořák-emlékkoncert kórusát Ferenczi Balázs vezényelte, zongorán kísért Könczei Eszter: Goin' Home – Az

új világból, II. Largo, William Arms Fisher átíratában.

A kórus tagjai: Csete Orsolya-Piroska, Kintzel Hanna, Incze-Bordi Bella, Szélyes Villó, Papp Viola, Székely Anna, Tine Rozália, Ádám Csenge Anna, Vincze Dóra, Tóbiás Eszter, Kulcsár Cintia, Nagy Anna, Kiss Júlia, Szabados-Erős Rózsa, Albert Zsófia, Fehér Ágota, Kiss Janka, Bálint Panna, Simon Gergő Péter, Bardocz Csongor, Halász Márk, Miske Máté, Lengyel-Kellemen Zsombor, Kostyák-Szővérdi Gergő, Albert Zsombor, Könczei Samu, Sógor Dénes.

Az est vastappsal zárult, és az adománydoboz megtelt, ezért a könyvekig hatódott közönség biztos lehet abban, hogy hamarosan újabb ZMDT-koncertre kerül sor.

A szerző a kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium tizenkettedikes diákja.

HERMÁN DÁNIEL

herman.mostert.daniel@gmail.com

Mezőség virágai – digitális projekt Szamosújváron

A szamosújvári Kemény Zsigmond Elméleti Líceum elemi tagozatán 137 érdeklődő gyerek tanul. Számos iskolán kívüli foglalkozásra járnak, sok tevékenységet szerveznek a tanítók is számunkra. Tíz lelkes tanító minden hónapban érzékszervi tapasztalatokra alapuló, élménypedagógiát tartalmazó, életszerű tanulási helyzeteket terem, miközben tudatosan közösséget formál.

A magyarországi Digitális Témahét projektnek idén ötödik alkalommal vagyunk részei. Két eddigi projektünket

Virágcserepet díszítettek decoupage technikával, virágot ültettek, virágmotívumokat másoltak, pixeles formában rekonstruálták a virágok formáját. Nagyon kedvelt alkotótevékenység volt a cromelab nevű zenéi applikációval alkotott dallamvonal.

díjazták is, az idén, a következőkben bemutatott, elbírálás alatt van.

Olvasmányaink, beszélgetéseink, kirándulásaink során gyakran találkozunk azzal a ténnyel, hogy a gyerekek nem ismerik a növények nevét sem, nemhogy a gyógyhatásukat vagy elterjedési területüket. Leggyakrabban a színnel jelölik meg: az a sárga virág...

Szűkebb hazánk, Mezőség, tavasszal ontja a virágokat a pityangtól a védett mezőzáhi sztyeppeig, bazsarózsáig. Van nekik közönséges fajták és nagyon ritka, védett növények is.

Idei projektünk létjogosultságát az a tény adta, hogy gyerekeink nem ismerik a növények, virágok nevét. A szegényes

FOTÓK: FODOR EMŐKE

szókincs a tanulási eredményesség alacsonyabb szintjét eredményezi, hisz tanításunk jórészt a verbalitáson alapul. Az alapkérdés: védettek-e a mezőszéki növények, a projekt produktuma online virágos könyv lett.

A projekt leírása

A projektet Juhos Helga és a bemutató írói koordinálták, de részt vett a szamosújvári Kemény Zsigmond Elméleti Líceum összes tanítója (10), 5 elemi osztálya (előkészítő–negyedik osztályok) és a diákok szülei, illetve a szavazásba bekapcsolódott az iskola közössége, az általános és középiskolás diákok is. A projekt kezdettől fogva a résztvevők (elemi tagozatos diákok, tanítók, tanárok) együttműködésén alapult.

Az időbeosztást illetően az osztályok szintjén különféle megoldások születtek. A projekt eleji felmérésben és a virágos könyv megrajzolásában és a

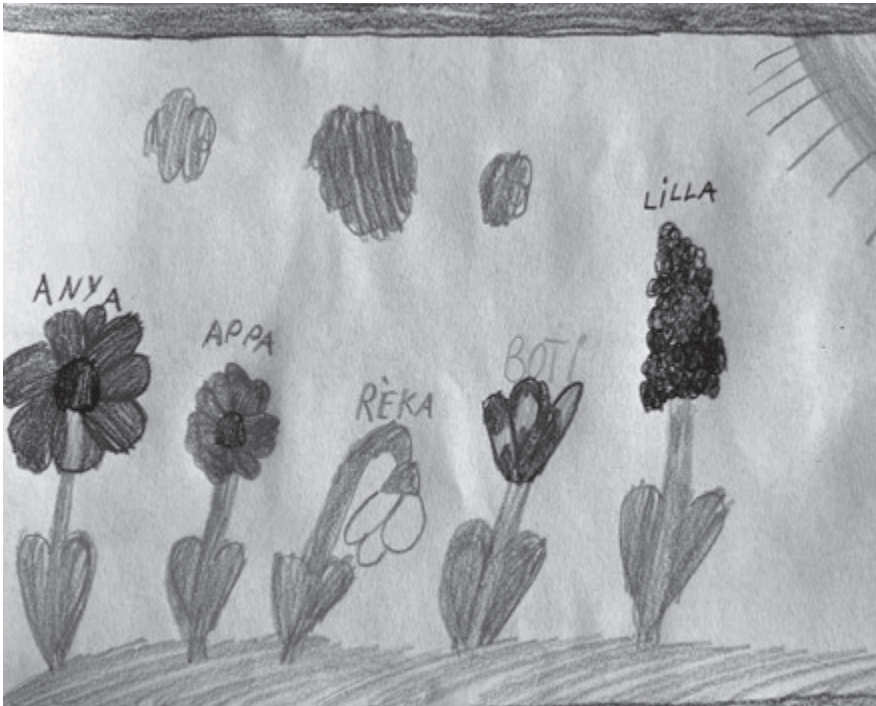
robotbemutatóban minden osztály részt vett. Az előkészítőök meghallgatták a *Gyöngyvirág Palkó* című mesét, és meseképet rajzoltak, a másodikosok cserepet készítettek, és virágot ültettek. Az elsősök meghallgatták a mesét, meseképeket rajzoltak, geniallyval összeállított feladatokat oldottak meg, virágnevet találtak ki Zümi kódja alapján.

A negyedikeseké volt idén a projekt oroszlán része: digitális feladatokat alkottak és értékelték, mesét olvastak kisebb társaiknak, meseképet generáltak és rajzoltak, növényleírást írtak, virágot rajzoltak, filmet alkottak brush.ninja alkalmazásban, szimmetriát fedeztek fel a népi virágmotívumokban, cromelab alkalmazásban zenét szereztek, kódolási feladatokat alkottak a robotokkal.

Az együttműködés során biztosítottuk a folyamatos egyéni és kiscsoportos értékelést, biztattuk őket, és megerősítettük a diákok tevékenységét.

Az előzetes felmérésben minden elemis diák részt vett, élvezettel nézték a képeket, és próbálták felidézni a növény nevét. A képtárlátogatás elindította a lavinát, mindenik látott már ilyen virágokat, és lázas keresgélésbe kezdtek. Rákérdeztek az iskolaudvaron lévő növények nevére is, egyesek esetében a

igen-nem választ vártunk, melyet x-szel jelöltek a megfelelő rubrikában, az ötödik feladat a virág megnevezése volt. Az adatok a projekt honlapján megtekinthetők az Értékelés a projekt előtt aloldalon, grafikusán ábrázolva a választásokat, szófelhőben bemutatva a megnevezéseket.

pedagógusoknak is fel kellett nyitni a növényhatározót.

Virágcserepet díszítettek decoupage technikával, virágot ültettek, virágmotívumokat másoltak, pixeles formában rekonstruálták a virágok formáját. Nagyon kedvelt alkotótévékenység volt a cromelab nevű zenei applikációval alkotott dallamvonal, amellyel a virág rajzát különböző dallamvonalakkal játszotta le. A projektdokumentációról honlap készült, ott megtekinthető minden produktum, használt anyag. <https://sites.google.com/kzsel.ro/dth2024kzsel>

Értékelés a projekt alatt

A projekt elején az iskola folyosóján a képtárlátogatás módszerét használva, a részt vevő gyerekek válaszolnak a kérdésekre a képeken levő virágokra vonatkoztatva. Öt azonos kérdést írtunk fel a 14 virágkép mellé. Négyre

A negyedikesek végezték a kutatómunka nagy részét, ők fotóztak egy virágot, amiről információkat kerestek - erről prezentációt és digitális feladatot alkottak. A társaik megoldották a feladatot, majd közösen megbeszéltük mindenik munkát. A legjobb barátjuk töltötte ki a A digitális feladat értékelőlapja című dokumentumot, melybe az osztály véleménye került. Több esetben napokig tartott a feladat elvégzése, hiszen a digitális készségeik nincsenek azonos szinten. Végül majdnem minden gyereknek sikerült megalkotni a feladatot.

Ugyancsak a negyedikesek vállalkoztak a mesemondói szerepre, két diák olvasta fel az 5 osztályban a Gyöngyvirág Palkó című népmesét, melyet Hídeg Anna ördöngösfüzesi mesemondó legújabb kiadott mesekönyvéből tallóztunk. A negyedikesek tenger.ai-val generáltak, a kisebbek rajzoltak meseképet.

A képek felkerültek egy padletre, ezt a szülők és az iskolaközösség csoportjaiban megosztottuk, szívvecskékkel fejezték ki tetszésüket.

A negyedikesek növényleíró fogalmazást írtak, önértékelőlappal segítve munkájukat.

A projekt végén Mentimeter alkalmazással mutatták be élményeiket, rangsorolták a kedvenc tevékenységeket.

Következtetések

A mentiméteres felmérés szerint is, szóbeli visszajelzések szerint is szuper jó hét volt. A téma közel állt a gyerekekhez, bővítették a mindennapokban

Ha ismerősként tekintenek egy virágra, akkor védeni is fogják azt. Hiszen a „megszelídített”, megismert virágok eszmei értéke is nő számukra.

hasznosítható tudásuk, és szülőföldjük értékeit is magukénak tudják. Mezőség nem holt tenger, hanem a virágok termőföldje lesz számukra. Ha ismerősként tekintenek egy virágra, akkor védeni is fogják azt. Hiszen a „megszelídített”, megismert virágok eszmei értéke is nő számukra. Természetesen elemiben nem tudatosul ez még a gyerekekben, de a hazaszeretet magjait ekkor ültetjük el. Akár digitális projektekkel is.

Nagyon sok virágnév elhangzott a digitális témahéten, ezért arra kértük a gyerekeket, hogy az újonnan megismert és már ismert virágok közül válasszák ki azokat, melyek a családtagjaik tulajdonságaira emlékeztetik őket. Az állattá varázsolt család mintájára megrajzolták a virággá varázsolt családjukat. Ezen rajzokat egy digitális könyvbe – online viráglexikonba – gyűjtöttük Bookcreator alkalmazás segítségével. Hiszen a magyar családok Mezőség legszebb virágai.

A szerzők a szamosújvári Kemény Sigmund Elméleti Líceum tanítónői.

FODOR EMŐKE
FELSZEGI MELINDA

„Irreális 18 évesen eldönteni, mit fogunk csinálni 50 éven át”

Immár véget ér a tanév, a tizenkettedikesek érettségire készülnek, közben összegeznek is: milyen volt számukra az iskola, hogyan tekintenek vissza az elmúlt 12 évre, és hogyan folytatják tovább? Miclea Andrea Szidónia és Szász Tamás a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum természet-tudományi osztályának végzős diákjai, akikkel az iskoláról, tanulásról, felkészülésről, a választási lehetőségekről és továbbtanulásról beszélgettünk.

A kilencedikben megtapasztalt online oktatás miatt rögzös volt az út – ebben mindketten egyetértettek. Szidónia úgy értékelte, hogy mind a 12 osztály nagyon jól telt, minden évben tanult olyan dolgokat, amiket a jövőben majd fel tud használni a további élete, a karrierje során.

Tamás szerint voltak nehezebb időszakok és könnyebbek, viszont összességében jó 12 év volt, és remélhetőleg mindemből lesz majd, amit felhasznál a következő időszakban.

Kapcsolat az osztálytársakkal, a tanárokkal

Szidónia a dr. Bernády György Általános Iskolából, Tamás a Romulus Guga Általános Iskolából érkezett kilencedik osztályba a Bolyaiba. Arra a kérdésre, hogy miért éppen a Bolyait választotta, Szidónia elmondta, azért, mert olyan szakon szeretett volna tanulni, ahol a tantárgyakat nagyjából arányosan tanulja végig, nem marad ki sem a matematika, sem bármelyik másik tantárgy, amelyet kedvel: sem a biológia, sem a fizika. „Elégedett vagyok a választásommal” – summázta Szidónia, aki az osztálytársakkal és tanárokkal kapcsolatosan is pozitívan fogalmazott. „Nagyon jó kapcsolatom van az osztálytársaimmal, Tamással is, a tanárokkal is, az osztályfőnökömmel, a matektanórommal és a többiekkel is. Nyugodt szívvel kijelenthetem, hogy egyik tanárommal sem volt komoly konfliktusom, én jól éltem meg ezeket az éveket” – erősítette meg.

Tamás elmondta, amikor választania kellett az általános iskola elvégzése után, sokat számított az, hogy nagyon sokat hallott a bolyais diákéletről. Bevallása szerint igazuk lett azoknak az embereknek, akik azt mondták, hogy megéri már csak ezért is ezt a sulit választani. Szerinte a diákélet itt a legjobb akár országos viszonylatban is. „Nagyon sok lehetőség van igazából bármit csinálni, a csillagászatól a matematika-körön át a fotóklubon át a diákszövetségig. Úgyhogy engem ez is nagyon befolyásolt, és én is úgy érzem, hogy az osztálytársakkal nagyon jó a kapcsolatunk. Az osztályfőnökünknek hála egy olyan osztályközösség alakult ki, amely nagyon összetartó volt az elmúlt négy évben, nagyon jó osztály közösséggé alakult össze” – mondja Tamás. Hozzáteszi, a tanárokkal való viszonyról úgy érzi, hogy normális tanár-diák kapcsolat volt. „Voltak olyan időszakok, amikor éppen haragudtunk rájuk, vagy ők haragudtak ránk, de hát szerintem ez így a normális egy iskolában” – összegzett Tamás, akinek már a 9. osztály elején megtetszett a diákszövetség, ahová csatlakozott

Miclea Andrea Szidónia

FOTÓK • ANTAL ERIKA

is. Tizediktől bekerült a vezetőségbe, tizenegyedikétől pedig egy évig a Bolyai Diákszövetség elnöke volt. Ezen kívül az Országos Diáktanácsal is kezdett foglalkozni, jelenleg pedig annak az elnöke. Nagyon jó dolognak tartja, hogy az iskola mellett ebbe is belekóstolhatott, mert ahogy mondja, „az iskolában mindenre megtanítanak, de merem állítani, hogy itt legalább annyit tanultam az elmúlt három-négy év alatt a diákszövetségben, mint amennyit az iskolában tanultam”. Hozzátette, az a jó ebben, hogy a sok tudás mellett gyakorlatra is szert tehet, beleláthat abba, hogy miként működik a való élet, akár a rendezvényszervezés szempontjából, hiszen van olyan, hogy az egész Bolyai számára kell létrehozni egy eseményt. „Én nagyon aktív voltam ebben a négy évben, és egyáltalán nem sajnálom” – tette hozzá a végzős diák.

A diákszövetségben sok mindent lehet tanulni

Ami az időbeosztást illeti, elmondták, a tanulás mellett, ha az ember akarja, bármire van ideje, csak jól kell beosztani az időt. Tamásnak többen is mondogatták, amikor a Bolyai Diákszövetség mellett elvállalta az országos elnökséget is, hogy nem lesz elég ideje a tanulás mellett még ezzel is foglalkozni. „Ösztöndíjas tanuló maradtam, sikerült mindkét szervezetet irányítani, és maradt időm arra is, hogy a barátaimmal legyek és szórakozzak. Mindenre van idő, csak kell rá szakítani” – mondta Tamás.

Szidónia is kilencedikes korában került be a Bolyai Diákszövetségbe, utána tizedikben Tamással egyszerre bekapcsolódott a MAKOSZ (a romániai Magyar Középiskolások Szövetsége) munkacsoportjába, amit tizenegyedikben és tizenkettedikben is folytatott. Ezen kívül különböző önkéntes munkákat vállalt egyesületeknél. A diákszövetségről már hatodikos korában hallott, hetedikesen bejárt a Bolyaiba különböző tantárgyversenyekre, és látta, hogy milyen

Szász Tamás

programokat szerveznek, ezért elhatározta, hogy ezeket a lehetőségeket nem fogja kihagyni. A programok között Tamás a táborokat emelte ki, amelyeket a diákszövetség szervez a tanév során hétfőként, kilencedik osztályosoknak gólyatábor, amely lehetőséget nyújt az ismerkedésre, barátkozásra. Szintén a diákszövetség szervezi év végén a sporthetet, amikor az osztályok megmérkőznek egymással, de van a tavaszi bál, amely a legnagyobb rendezvénye a Bolyai Diákszövetségnek – hatszáz fős estélyi bál. „Nagyon jó látni, hogy ez a bál fenntartja a tradíciókat, a diákok felöltöznek szépen, öltönybe, a lányok hosszú ruhába, és estélyi hangulatot teremtenek” – ismertette az egyik legérdekesebb rendezvényüket Tamás. A kvízesteket, társasjátékeket is megemlítette mint olyan programokat, amelyek építik a közösséget. Ezenkívül képzéshétfőket is tartottak, előadásokat – például a tanulási technikákról, hogy jobban, hatékonyabban tanuljanak, de értekeztek az idő észszerű beosztásáról is. „Én is az a típus vagyok, aki nem szeret otthon ülni, minden hétfőjét telezsúfolok. Úgy látom, hogy az iskola mellett a tantárgyakon kívül csak ilyen helyzetekben, egyesületekben tudjuk megtanulni azt, ami ténylegesen felkészít minket az életre” – fogalmazott Szidónia. A végzős lány a tanulással is mindig jól haladt, idén is 9,50 felett teljesített, ösztöndíjas. Szerinte is az a titok, hogy az ember miként osztja be az idejét.

Hogyan tovább?

Arra a kérdésre, hogy volt-e hiányérzetük, van-e valami, amiről úgy érezték, hogy lemaradtak, Szidónia azt válaszolta, hogy a kilencedik osztály feléről maradtak le, a koronavírus-járvány miatt nem volt gólyabáljuk. De az utóbbi három évben ezt a hiányérzetet sikerült valamennyire betölteni. „Osztályként nagyon jól összefogtunk, és azt a kilencedikes kihagyást át tudtuk hidalni” – mondta.

Tamás elmondta, ha visszatekint, számára is a gólyabál elmaradása, az online oktatás számít negatívumnak, az, hogy akkoriban kevés volt a diákszövetségi élet az iskolában. „Pont, amikor elkezdődött volna a diákszövetségi élet, akkor nem jártunk iskolába. Úgyhogy aki nem hallott volna azelőttől már a diákszövetségről, és nem kereste, hogy csatlakozzon, az valószínű, hogy nehezebben is tudott csatlakozni” – idézte a kezdeti kilencedik osztályt és a nehéz időszakot.

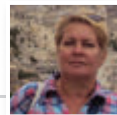
A hogyan tovább kérdésre Szidónia elmondta, úgy döntött, hogy itthon marad Marosvásárhelyen és a Petru Maior Egyetem könyvelőség szakán folytatja tanulmányait. Mint mondta, ha már itthon marad, kihasználja a lehetőséget, jövőtől elkezd egy másik egyetemet is, a Sapientia kommunikáció szakra jelentkezik. Tamás mindig a diákélet fele húzott, ezért számára egyértelmű, hogy Kolozsváron tanul tovább a Babeş–Bolyai Tudományetemen.

Kérdésünkre, hogy nehéz-e dönteni a 12 év után, hogy hol tanuljanak tovább, Szidónia azt válaszolta, hogy egyéne válogatja, ki miként dönt, hol folytathatná a tanulmányait. Neki még a tavaly is szöges ellentétek voltak a listáján a mostani döntéséhez képest, mert mindig vonzódott a kommunikáció felé. Szerette másokkal tartani a kapcsolatot, élménybeszámolókat, naplót írt, ezeket most is folytatja újságcikkek formájában is, a rádiózást is kipróbálta. A könyvelőség viszont egy biztos pénzügyi forrást jelentene a számára, de ugyanakkor élvezné is, nemcsak azért járna be dolgozni, hogy legyen pénze. Nagyon régóta szeretne elvégezni egy idegenvezetői tanfolyamot is, amit már ki is nézett, szeptemberben el is kezdené.

Tamás számára is nagy kérdés volt a hogyan tovább. Sok életutat, pályát, szakmát látott, és mindenik vonzotta egy kicsit, ez is tetszett, az is tetszett, de azt mindig tudta magáról, hogy reál beállítottságú. „Én mai napig azt vallom, hogy ha valaki nem tudja eldönteni a 12. osztály végére, hogy hová menne, azzal sincsen semmi gond, mert 17-18 évesen eldönteni, hogy a következő 50 évben mit fogunk csinálni, kicsit nehéz és talán irreális is. Akár azzal is egyetértek, hogy ha valaki nem tudja eldönteni, milyen egyetemre menjen, hagyjon ki egy évet, dolgozzon, önkénteskedjen. Nagyon sok lehetőség nyílik arra, hogy más kontinensekre elmenjen önkénteskedni, és gondolja át, hogy mit szeretne. Lásson világot, lásson munkákat, lehetőségeket, mert az, aki többet lát, könnyebben dönt egy idő után” – mondta a ballagó diák.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

„Mi lesz veled, emberke?” – megbirkózni a hétfejű sárkánnyal (1.)

„Mi lesz veled, emberke?” – a kérdő mondat tulajdonképpen Hans Fallada művének a címe. Regénye a teljes létbizonytalanság szorításában vergődő, a munkanélküliségtől rettegő, kiszolgáltatott kisembert ábrázolja, az 1930-as évek hűséges korrajza. A történelmi kor változott, rohamosan fejlődött a világ, jóléti társadalomban élünk, a technika fejlődését már követni is alig bírjuk, de a kisember sorsa manapság is nagyon nehéz. Napjaink emberkéjéről szeretnék beszélni,

Hát ez lehet, hogy így volt 30 évvel ezelőtt, amikor a mi tanítóink elkezdték a tanítást és aztán nyugdíjba is mentek hosszú, eredményes munka után, ugyanazokból a tankönyvekből tanítva, szinte ugyanolyan problémákkal szembesülve, amiket a legjobb tudásuk szerint meg tudtak oldani.

elsősorban a gyerekekről. Lassan 25 éve tanítok, tanulmányaim elvégzése után Marosvécsen kezdtem a pályafutásom, aztán hazaköltözésünk óta Disznajón oktatom a gyerekeket. A kötelező vizsgák és az I. fokozat elérése után azt gondolná az ember, hogy hát már nagyon egyszerű minden, már megvan a rutin, a tanítás már gyerekjáték. Hát ez lehet, hogy így volt 30 évvel ezelőtt, amikor a mi tanítóink elkezdték a tanítást, és aztán nyugdíjba is mentek hosszú, eredményes munka után, ugyanazokból a tankönyvekből tanítva, szinte ugyanolyan problémákkal szembesülve, amiket a legjobb tudásuk szerint meg tudtak oldani. Nem

utolsósorban nagy tiszteletnek örvendtek, a társadalom megbecsült, elismert, szellemi munkát végző tagjai voltak. Meg tudták oldani a problémákat – nem vitatható, hogy voltak –, mert tőlük függött, mert a gyerek tudta, hogy a jól megérdemelt dorgálás nem ellene van, és az akkori szülőnek, a mi szüleinknek eszükbe sem jutott felülbírálni a tanító/tanár intézkedését.

Ma már kicsit más a helyzet: ma mindenki mindent jobban tud, úgy érzi, hogy beleszólhat, és bele is szól. Már Hofi is feldolgozta egy kabaréjelenetében, hogy az ember ha kórházba kerül, az orvosok, á, nem, azok nem sokat tudnak, de a szabotársak, na, azok aztán meggyógyítják. Valahogy mindenki mintha mindenki másnak a munkáját sokkal jobban tudná végezni, mint a sajátját! Kérdés, hogy akkor miért nem ő áll a másik oldalon? Visszatérve: jelenleg sajnos olyan helyze-

„Tehát a folyamat réges-régen elindult. És akkor erre rájön a VÁROS. Így, csupa nagybetűkkel. Ott is kevés a gyerek, iskolák szűnnek meg, és akkor elindul a harc a gyerekekért. Klónozni még nem lehet őket.”

tek teremtnődnek, amelyek már túlnőnek rajtunk, de sajnos, mint mindig, rajtunk, emberkéken, csattan az ostor.

Egy jól működő társadalomban az oktatás, az egészségügy és a közbiztonság a három alap, azok a pillérek, amelyek nemcsak fenntartják, de előreviszik a társadalmat. Hát – nekem ez a kenyerem – az oktatás jelen helyzetben nagyon gyenge lábakon áll. Az évek során, amikor a nadrágszíj összehúzásáról volt szó, amikor a pénz zsák aljára értünk, akkor,

de csak akkor biztosan az oktatás volt az első, aminek a költségvetéséből lehetett lefaragni. És nem csak úgy finoman, észrevétlenül, hanem húsba vágóan, fá-

Meg tudták oldani a problémákat – nem vitatható, hogy voltak –, mert tőlük függött, mert a gyerek tudta, hogy a jól megérdemelt dorgálás nem ellene van, és az akkori szülőnek, a mi szüleinknek eszükbe sem jutott felülbírálni a tanító/tanár intézkedését.

jóan. A bérek 25 százalékanak levágása nagyon kemény csapás volt, gondoljunk bele, ahol a családi felállás két pedagógus szülő és két gyerek, mondjuk egyetemista. Aztán jöttek az iskola-összevonások, bezárások. Szomorú tény, hogy egyre fogyunk, kevés gyerek születik, a fiatal családalapítók a nagyvilágban, ott születnek meg a gyerekeik, ott mernek vállalni akár hármat is. Érthető: ők nem abban a rendszerben nőttek fel, amikor várni kellett arra a bizonyos csokira, narancsra karácsonyig, spórolni kellett arra a Daciára évekig, aztán ha meglett, lehetett is használni „páros napokon”. Ők, a mai tehetséges, okos fiataljaink élni akarják az életüket, dolgozni és méltó fizetést kapni érte, küzdeni, de az eredményre, munkájuk gyümölcseire nem hajlandóak várni, ők most, a jelenben akarnak emberhez méltóan élni! És ezt meg is teszik, csak sajnos tőlünk nagyon távol.

Tehát a folyamat réges-régen elindult. És akkor erre rájön a VÁROS. Így, csupa nagybetűkkel. Ott is kevés a gyerek, iskolák szűnnek meg, és akkor elindul a

harc a gyerekért. Klónozni még nem lehet őket, egyből 6 éves gyerek nem születik, tehát akkor jöhetnek a falusi gyermekek. Értem én, hogy kenyérharc, de legyen tisztességes eszközökkel! Jó is a versenyhelyzet, amikor megmutatom, hogy mennyire jó vagyok én mint intézmény, én mint tanító, tanár. És ezt az eredményeink mutatják meg – vagy nem.

Az nagyon visszataszító, egyáltalán nem gerinces, amikor azt magyarázzuk, hogy mit nem tud nyújtani az a másik iskola/tanár/tanító. Szót kell ejteni a falusi összevont, szimultán oktatásról, ami a szülők réme – úgy tűnik –, és annak hiánya a városi iskolák legnagyobb pozitívuma. Csak halkan jegyzem meg, hogy a

Már Hofi is feldolgozta egy kabaréjelenetében, hogy az ember ha kórházba kerül, az orvosok, á, nem, azok nem sokat tudnak, de a szobatársak, na, azok aztán meggyógyítják. Valahogy mindenki mintha mindenki másnak a munkáját sokkal jobban tudná végezni, mint a sajátját!

városban 20-30-as a létszám, és a különböző értelmi szinten álló, nagyon sokféle családi háttérrel érkező osztályközösségekben hány szimultán működhetne?

Harmincévi tanítás alatt mindössze egy évig volt szerencsém egy osztálynak a tanítója lenni, mindig két osztályt tanítottam egyszerre, egyre gyakrabban hármat. Előny: igaz, hogy a tananyag háromszoros, de a létszám alacsony. Jut idő minden gyerekre, amikor táblánál dolgozunk ugyanaz a gyerek minimum háromszor biztosan sorra kerül. Ha egymás utáni osztályok vannak együtt, a kicsi látja, hova kell eljutni, hogy kell majd olvasni, miért kell nagyon jól megtanulni a szorzótáblát, a nagyobb osztálynak folyamatos ismétlésre van lehetősége. Jó látni, amikor a második lányok segítenek az előkészítőseknek elpakolni, felöltözni, számtalan olyan szituáció adódik,

amikor jól jön a kisebb-nagyobb gyerekek közössége. Elgondolkodtató, hogy a tavalyi elemis versenyeken – mesemondó, szavaló-, de matek- és helyesírási versenyen is – taroltak a falusi gyerekek, akik, mint tudjuk, mind „szimultánban szenvednek”. Azt sem hallgatom el, és nagyon büszke vagyok rá, hogy annak ellenére, hogy szeptembertől naponta megfeszültem, december végére elment a hangom, de a Fürkész versenyen az öt

Érthető: ők nem abban a rendszerben nőttek fel, amikor várni kellett arra a bizonyos csokira, narancsra karácsonyig, spórolni kellett arra a Daciára évekig, aztán ha meglett, lehetett is használni „páros napokon”.

másodikosom közül három lány továbbjutott a megyei szakaszra, sőt a babszemnyi szőke „lányom” legelső lett a másodikok között. Tehát kicsit több munkával, kicsit több időt ráfordítva van eredmény a szimultánban – ha van akivel.

Vekerdy Tamás, Popper Péter, Ranschburg Jenő pszichológusok óta nagyon jól tudjuk, mire van szüksége a kisgyereknek: lehető legközelebbi, lehető legkisebb létszámú iskolákra, mindenekelőtt érzelmi biztonságra, sok szabadban töltött időre, kötetlen, szabad játékokra, fára mászásra, hócsatákra. Azonkívül otthon meseolvasásra, értő, odafigyelő szeretetre, következetes, jó szülői példákra épülő nevelésre. Bizony ezek a roppant egyszerű, nagyon is kéznél levő dolgok, amit a mi szüleink ösztönösen és – mert nem is volt más alternatíva – nagyon jól tudtak, kellene ahhoz, hogy a gyerekünk bátran vegye majd az akadályokat, megbirkózzon a hétfejú sárkánnyal. Ami nagyon is létezik, csak most az a neve, hogy drog, alkohol, és társadalmunk mindenféle rákfenéi, addikciói.

Érdemes elgondolkozni azon, hogy amikor elkezdődött az iparosítás, gyárak, üzemek adtak munkát a faluról beköltöző fiataloknak és lakást is. Megmaradtak a lelkük mélyén mindig is falusiaknak.

Amíg ki nem öregedtek, lehetett látni a tömbházak előtt virágoskerteket, akár zöldségest is, és uram bocsáss: erkélyen „kapirgáló” tyúkokat. Az unoka, na az már ugyanolyan vagányul tud viselkedni, mint bármelyik városi, neki már snassz falura menni nyaralni, mikor ott van a török tengerpart.

Vesszőparipám, hogy gyerekeinknek gyökerekre és szárnyakra van szükségük. Gyökereket a család, a szülőföld tud adni és ha azok elég erősek, akkor kinőnek majd a szárnyak is. Az a fa, amelyet időnap előtt kitépnek, és máshova telepítenek, még mielőtt erős gyökereket ereszthetett volna, mielőtt tisztában lenne azzal, hogy ki ő, és hova tartozik, honnan jön és hova tart, hát az olyan fa nagyon nehezen gyökerezik meg máshol, és tud majd lombot bontani. Egy nagyon

Vekerdy Tamás, Popper Péter, Ranschburg Jenő pszichológusok óta nagyon jól tudjuk, mire van szüksége a kisgyereknek: lehető legközelebbi, lehető legkisebb létszámú iskolákra, mindenekelőtt érzelmi biztonságra, sok szabadban töltött időre, kötetlen, szabad játékokra, fára mászásra, hócsatákra.

kedves tanárom, aki aztán nagy örömmel re kollegám is volt hosszú ideig, amikor elkezdődött a faluról városra vándorlás, azt mondta: nem tudják, hogy mennyire nehéz sem ide, sem oda tartozónak lenni. Nagyon igaza volt.

A szerző a Maros megyei Disznajó általános iskolájának pedagógusa.

(Cikkünk befejező részét következő lapszámunkban közöljük.)

VITA PIROSKA

pirivita1970@gmail.com

Sport nemcsak a mozgásért, hanem a közösségi élményért is

A Napsugár gyermeklap szervezésében idén Marosvásárhelyen tartották a Napsugár Öttusa XII. regionális bajnokságát, amelyen 12 megye 14 településéről 18, egyenként 4 fős csapat vett részt. Az esemény házigazdája a 2023-as országos döntő aranyérmes csapata, a Rákóczi Sasok és iskolájuk, a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum volt.

A szervezők is, a résztvevők is elégedettek voltak a Marosvásárhelyen megszervezett, Napsugár Öttusa XII. regionális bajnokságával, ahol har-

Mozgás és közösségi élmény

A 2010 őszen elindított Napsugár Öttusa Bajnokság idén tizenkettedik kiadásához érkezett. A gyermeklap a sportvetélkedővel azt tűzte ki célul, hogy a gyermekek egészségét, sportszeretét, játékkedvét és csapatszellemét fejlessze és erősítse. Ahogy László Noémi, a Napsugár főszerkesztője fogalmazott, elsősorban a közösségi élmény teremtése a célja, az, hogy az Erdély-szerke helyi szakaszokon első, vagy második helyezést elért csapatok együtt mérkőzhessenek azon a helyen, amelynek a csapata előző évben

csapat mérte össze erejét, többen voltak, mint most az országos szakaszon. Mondhatjuk, hogy több száz négytagú csapat, harmadik osztályosok csapatai vettek részt a versenyeken, egy testnevelő tanár készíti fel őket, és a testnevelő tanár és a tanítónő kíséretében utaznak mindig az országos szakaszra” – ismertette a verseny népszerűségét László Noémi.

Vadnyulak, Villámmedvék, Farkasok

A szervezők fontosnak tartották, hogy minden részt vevő csapat díjban részesülhessen. Hiszen azt az elvet vallják, hogy

madik osztályosok mérték össze tudásukat, ügyességüket. A 72 harmadik osztályos versenyzőt 36 tanító és testnevelő tanár készítette fel és kísérte el Marosvásárhelyre, a legutóbbi, 2023-as országos döntő aranyérmes csapatának, a Rákóczi Sasoknak az iskolájába, a Bolyai Farkas Elméleti Líceumba. A csapatoknak ügyességi akadálypályán, célba dobásban, helyből távolugrásban, egyensúlyozásban és váltófutásban kellett összemérniük erejüket. Ahogy az esemény legvégén elhangzott, minden olajozottan működött, a gyerekek remekül érezték magukat.

Dél előtt a marosvásárhelyi Simon László Sportszarnokban tartották a döntőt, majd délután a Bolyai Farkas Elméleti Líceum dísztermében a díjátadót.

megnyerte ezt a bajnokságot. „Azontúl a mozgás, a sport népszerűsítése, hiszen egyre szedentárisabb életmódot élünk, nehéz már a gyermekeinket kiugrasztani a karosszékből, illetve az, hogy amennyire lehet, minél több települést megismerjenek az Erdélyben magyarul olvasó, Napsugárt lapozó gyermekek” – tette hozzá.

A verseny országszerte több száz kisdíjakot mozgósított – összegezte a főszerkesztő. Elmondta, hogy a székelyföldi megyékből többen jelentkeztek, míg például Máramarosból kevesebben. „Minden magyarul beszélő megyében vannak megyei szakaszok is és ez a megyétől függ, hogy hol hányan jelentkeznek a megyei szakaszra, de annyit el lehet mondani, hogy itt Marosvásárhelyen, ahol idén tartottuk az országos, regionális döntőnek mondott döntőt, a megyei szakaszon 40

a részvétel a fontos, nem feltétlenül az, hogy első helyezettek legyenek. „Bár nyilván titokban mindenkinek ez a szíve óhaja” – tette hozzá László Noémi.

A verseny helyezettjeit nem sorrendben olvasták fel, hanem fantáziánévet találtak ki minden csapat számára, így mindenki ugyanazt a díjat kapta, ugyanazt az ajándékcsomagot vette át, azzal a különbséggel, hogy volt első három díjazottja és még két dicséretet is érdemlő csapata az országos szakasznak.

Ahogy a díjaknak is sajátos neveket adtak, a csapatok is sajátos neveket választottak, többnyire valamilyen állatnevet, illetve a gyerekek fantáziavilágához közel álló megnevezéseket.

Lelkesedés és kitartás

Az első díjat a szovátai Örökmozgók csapat nyerte. Az Illyés Lajos Általános

Iskola harmadik osztályosai – Bokor Zoltán Rajmond, Tófalvi Krisztián, Györfi Botond, Molnár Anett – Páll Ildikó osztályában tanulnak, testnevelő tanáruk Weisz Cristian. A csapat fővédnöke Fazakas Bíborka terepfutó, többszörös bajnok, a bíráló bizottság elnöke érdeklődésünkre elmondta, hogy az iskolában két harmadik osztály van, így előbb egymás közt szokták megszervezni a versenyt. „Már akkor egyértelmű volt, hogy ők a jobbak, és hát ez akkora bátorítást adott nekik, hogy mindennap jöttek edzeni. Volt a heti rendszeres két tornaóra, de azonkívül minden egyes nap átjöttek gyakorolni, úgy hogy rengeteget dolgoztak, ezért is van ekkora értéke a versenynek számukra” – mondta a sportoló. Ezt az első díjazott gyerekek is megerősítették, nehéz volt a felkészülés, de kitartottak és megérték – hangsúlyozták.

A Kolozsvárról érkezett Villámok csapat – Dóra, Vanessza, Dorka, Viktor – a

legügyesebb kis településről érkező csapat nyeri minden évben, amelyik a rangsorban a legmagasabb helyezést éri el, idén a gyergyószentmiklósi csapat, a Kós Károly Általános Iskola tanulói – Csapai András, Kedves István, Szávuly Botond, Varga Lóránd-Levente – nyerték, akiknek Portik-Orás Ildikó a tanítónőjük és Moga Róbert a testnevelő tanáruk.

Díjak és díjazottak:

1. díj: Szovátai Örökmozgók, S. Ilyés Lajos Általános Iskola, Szováta Bokor Zoltán Rajmond, Tófalvi Krisztián, Györfi Botond, Molnár Anett

Tanító: Páll Ildikó

Testnevelő tanár: Weisz Cristian

2. díj: Rákóczi Sasok, Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely Bálint Jozefa-Anna, Bartha Zoltán-Áron, Markovics Ágoston-Lénárd, Tekse Dániel

Tanító: Sükei Mária

Tanító: Zahu Valéria
Testnevelő tanár: Tar Éva Erzsébet
Napsugár-különdíj: Gepárdok, Kós Károly Általános Iskola, Gyergyószentmiklós

Csapai András, Kedves István, Szávuly Botond, Varga Lóránd-Levente

Tanító: Portik-Orás Ildikó

Testnevelő tanár: Moga Róbert

Sportszerűség díj: Villámok, Kolozsvár, Báthory István Elméleti Líceum

Titokzatos díj: Névtelen Sztárok, Kolozsvár, János Zsigmond Unitárius Kollégium

A legszebb csapat: Farkasok, Szatmárnémeti, Hám János Római Katolikus Teológiai Líceum

Magabiztos Srácok díj: Bumeráng, Székelyudvarhely, Benedek Elek Pedagógiai Líceum

Egységben az Erő díj: Tigrisek, Nagybánya, Németh László Elméleti Líceum

Báthory István Elméleti Líceum tanulói, akiket a Sportszerűség díjjal tüntettek ki, szintén ezt emelték ki, akárcsak felkészítő testnevelő tanáruk, Sós Sándor: sokat kellett gyakorolni ahhoz, hogy a regionális döntőbe jussanak, de elégedettek az eredménnyel. „Nagyon elégedett vagyok, a megyeihez képest ügyesebbek lettek, sokat készültünk, hibátlanul végezték az akadálypályát, abszolút nagyon ügyesen, semmi kifogás a verseny eredménye ellen. És hogy ez miért volt fontos? Fontos a gyerekeknek, meg úgy mindenkinek. A készülés lényeges, természetesen mindenben” – fogalmazott a testnevelő tanár.

Mint minden alkalommal, most is átadták a Napsugár különdíját, amely egy egyhetes táborozás lesz Illyefalván a Napsugár nyári táborában. Ezt az a

Testnevelő tanár: Kusztos László-István

3. Díj: Eurókák, Európa Gimnázium, Marosvásárhely

Kacsó Hunor, Márton Dávid, Moldován Gergő, Moldován Zalán

Tanító: László Enikő

Testnevelő tanár: Papp Andrea

1. Dicséret: Express, Székely Mikó Kollégium, Sepsiszentgyörgy

Kocsis Ünige, Lőrincz Luca, Varga Csenge, Varga Dorottya

Tanító: Bálint Eszter

Testnevelő tanár: Varga Nimród Attila

2. Dicséret: Legyőzhetetlenek, Szacsavay Imre Ált. Isk., Nagyvárad

Buzle Dávid Péter, Gyarmati Martin Daniel, Szabó Bence Magor, Varga Áron

Összefogás díj: Sólymok, Szilágypercecsen, 1-es sz. Általános Iskola

A Legzenebb Csapat díj: Párducok, Brassó, 15-ös sz. Általános Iskola

Tisztességesek díj: Vadnyulak, Szatmárnémeti, Kölcsey Ferenc Főgimnázium

A Négy Jóbarát díj: Villámmedvék, Sepsibükszád, Mikes Ármán Általános Iskola

Nem Adom Fel díj: A Négy Bajnok, Nagyenyed, Bethlen Gábor Kollégium

Kitartás-díj: Kecskék, Arad, Csiky Gergely Főgimnázium.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Beteg gyerekek fedezhetik fel a marosvásárhelyi állatkertet

Különleges látogatási lehetőséget kínáltak fogyatékkal élő és krónikus beteg gyerekek, illetve családjuk számára június elején a marosvásárhelyi állatkertben. Halmágyi Ildikó biológus, az intézmény munkatársa az Álomj az állatkertben nevű kezdeményezés céljáról, a változatos programokról beszélt.

Az Álomj az állatkertben (Dreamnight at the Zoo) elnevezésű projektet a rotterdami állatkert indította útjára 1996-ban, a marosvásárhelyi intézmény pedig 2016-ban csatlakozott a kezdeményezéshez. Halmágyi Ildikó biológus elmondta, a fogyatékkal élő és krónikus beteg gyerekeket, illetve családjukat megszólító eseményt közel 300 állatkertben szervezik meg a világ minden táján, és mindenhol ugyanabban az időpontban: június első péntekjén.

Rámutatott, jelenleg Romániában a marosvásárhelyi állatkert az egyedüli, amely csatlakozott a projekthez, és már hetedik alkalommal szervezték meg az eseményt. „Számos, változatos tevékenységű partnerrel dolgoztunk együtt annak érdekében, hogy különleges és felejthetetlen estét nyújtsunk, illetve az állatkert teljes munkaközössége igyekezett bekapcsolódni, kicsit levenni a szülők válláról a mindennapi gondok terhét” – magyarázta az intézmény munkatársa. Mint kifejtette, a résztvevők kaptak egy kis nyakba akasztható cetlit, amellyel pecsétgyűjtésre indultak, a végén pedig ajándék, fotózás várta őket. Összesen hét olyan állomást alakítottak ki az állatkert területén, ahol különböző interaktív tevékenységeket kínáltak partnereik, többek között arcfestést, lufihajtogatást, lovaglást, kutyasimogatást.

„Ki szoktam emelni, hogy mi nem vagyunk szakemberek, gyógypedagógusok, hanem biológusok, állatgondozók, és egyéb állatkerti alkalmazottak vagyunk, akik sokkal inkább tapasztalatok alapján tesszük a dolgunkat, és ezáltal igyekszünk jó munkát végezni. Fontos számunkra, hogy minél szélesebb célcsoportot el tudjunk érni, ennek érdekében nagyon sok Maros megyei, illetve megyén kívüli szervezettel, kórházakkal vettük fel a kapcsolatot, amelyeken keresztül el tudott jutni az esemény híre, illetve szakmai segítséget tudtak nekünk nyújtani” – részletezte Halmágyi Ildikó. Hozzátette, a gyerek fogyatékoságát, illetve betegségét illetően változó, hogy mennyire tudott bekapcsolódni a programokba, és maguk a programpontok mennyire tudták elérni saját céljaikat. „A mosoly, jókedv, és ahogy évről évre visszatérnek a gyerekek és családjuk, megerősít bennünket abban, hogy helye

van ennek a rendezvénynek az állatkertben” – fogalmazott az esemény egyik szervezője.

Mint kifejtette, a tapasztalatok alapján már nemcsak Marosvásárhelyről, hanem a környező településekről, más megyékből is egyre nagyobb számban érkeznek érdeklődők az ingyenes eseményre.

Az állatkert munkatársa azt is elárulta, hogy a nyár folyamán más rendezvényekkel is várják az érdeklőket. „Aki esti, éjszakai látogatáson venne részt, legyen résen, mert hamarosan bejelentünk egy újabb programot közösségi oldalunkon” – hívta fel a figyelmet Halmágyi Ildikó.

Halmágyi Ildikó az intézmény érdekességeiről is beszélt, mint mondta, szerinte több alkalommal ajánlott meglátogatni az állatkertet, és nem azt kell kitűzni célul, hogy mindent egy séta alkalmával megnézzünk. „120 faj közel ezer egyedét gondozzuk, a hozzájuk kapcsolódó információkat szinte lehetetlen egyszerre befogadni. Inkább azt ajánlom az érdeklődőknek, hogy célzottan jöjjenek néhány fajt meglátogatni” – magyarázta a biológus. Hozzátette, az intézmény közösségi oldalain elérhetőek az aktualitások, hogy éppen mi, hol született, és érdemes felkészülten, figyelmesen, türelemmel szemügyre venni az állatok különböző jellegzetességeit és viselkedésformáit.

Az intézmény bővítésével kapcsolatban elmondta, folyamatosan szempont az, hogy mind az állatkerti gyűjteményt, mind az

infrastruktúrát fejlesszék, valamint a természetmegőrzésre, oktatásra, kutatásra is nagy hangsúlyt fektetnek.

Az állatkert munkatársa azt is elárulta, hogy a nyár folyamán más rendezvényekkel is várják az érdeklőket. „Aki esti, éjszakai látogatáson venne részt, legyen résen, mert hamarosan bejelentünk egy újabb programot közösségi oldalunkon” – hívta fel a figyelmet Halmágyi Ildikó.

Az 1964-ben megnyílt állatkert Marosvásárhely keleti részén, a Somostetőn található, 488 méterrel a Fekete-tenger szintje fölött és 197 méter magasságban a városhoz képest. A „Nagy Erdő”, főként őshonos gyertyán és bükkfák otthona, ideális környezete állatkertnek, amelyben az itt élő állatok otthonosan érezhetik magukat. Az erdő mintegy 500 hektáron terül el, ebből 45 hektár ad otthont mind az állatkertnek, mind a Somostetőn kialakított játszótérnek és parknak. Az állatkert a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően minden évben újdonsággal is szolgál a látogatóknak, mint a helyi őshonos fajokat bemutató paraszttudvar, de fontos vonzerőt jelentenek az újonnan megnyitott átjárós kifutók is – olvasható az intézmény honlapján.

B. L. J.

Júliusban is lehet pályázni a Nyilas Misi-ösztöndíj-kiírásra

A Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület kolozsvári székhelyű nonprofit szervezet 2003 óta támogat ösztöndíjprogram keretén belül tehetséges és szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat, diákokat. Évente több száz ösztöndíjas folytatja tanulmányait a világ számos pontján élő támogatók anyagi hozzájárulásának köszönhetően. A támogatók személyesen is

A támogatók személyesen is figyelemmel követhetik a pártfogoltjaik tanulmányi előmenetelét, illetve a családok szociális helyzetét. Egy tanuló ösztöndíja havonként 27 000, évi szinten 324 000 forintnak megfelelő támogatást jelent.

figyelemmel követhetik a pártfogoltjaik tanulmányi előmenetelét, illetve a családok szociális helyzetét. Egy tanuló ösztöndíja havonként 27 000, évi szinten 324 000 forintnak megfelelő támogatást jelent. Sikeres érettségit követően ösztöndíjsaikkal felsőfokú tanulmányait is segíthetik támogatóik. Az egyesület alapítása óta több mint 1500 tanulót vett fel tehetségtámogató programjába: ők jellemzően 4-6 évig részesültek, részesülnek ösztöndíjban.

„Amiben a mi programunk egyedülálló, az az, hogy mi nem olyan tehetségekkel foglalkozunk, akik már valahol nagyon kitűntek. Hál' istennek vannak, akik megkapják a kellő támogatást családi környezetből is, elit iskolába járnak, tehetségprogramokba is bekapcsolódhatnak, mentorálják őket. Mi ebben a nagyon szegregált román és romániai magyar társadalomban és iskolarendszerben azokat szeretnénk támogatni, akik tehetségként nehezebb helyzetben vannak, hátrányos helyzetben, azt is mondhatnám, hogy

veszélyeztetettek” – emelte ki az egyesület alapító elnöke, Péntek János nyelvészprofesszor az ösztöndíjpályázatot meghirdető sajtótájékoztatón.

Évente több száz ösztöndíjas folytatja tanulmányait a világ számos pontján élő támogatók anyagi hozzájárulásának köszönhetően.

Kiírásunkra pályázhatnak olyan szülők/gyámok, akiknek igazolhatóan jó képességű gyermeke a 2023/2024-es iskolai évben magyar nyelven tanult 6., 7., 8., 9. vagy 10. osztályban a romániai magyar közoktatásban (beleértve ebbe a szakliceumi oktatást és a szakoktatást is), és teljesíti az alábbi feltételeket:

1. A család anyagi helyzete megnehezíti a gyermek továbbtanulását; az egy családtagra jutó reális jövedelem nem haladja meg a havi nettó 1500 lejt.

A pályázatokat 2024. július 31-ig várjuk az egyesület postacímére: 400095 Cluj-Napoca, str. Iuliu Maniu 2/8 jud. Cluj, vagy a nyilas_misi@yahoo.com e-mail-címre. Online is kitölthetőek a formanyomtatványok a Nyilasmisi.ro oldalon.

2. A szülő vállalja, hogy támogatás esetén legalább érettségig (szakoktatásban tanulmányai befejezéséig) tőle telhetően biztosítja gyermeke továbbtanulását a romániai magyar közoktatásban.

3. Csak olyan tanulók szülei pályázhatnak, akiknek gyermeke a 2023/2024-es tanév végén legalább 8,50-es általánost ért el.

Bővebb információk az Egyesület tevékenységéről a Nyilasmisi.ro honlapon olvashatóak.

A pályázatokat 2024. július 31-ig várjuk az egyesület postacímére: 400095 Cluj-Napoca, str. Iuliu Maniu 2/8 jud. Cluj, vagy a nyilas_misi@yahoo.com e-mail-címre. Online is kitölthetőek a formanyomtatványok a Nyilasmisi.ro oldalon.

A pályázati csomagot (felhívás, adatlap, űrlap a pályázó tanuló jellemzésére) levelünkhöz csatolva küldjük, de azok honlapunkról is letölthetőek.

A pályázattal kapcsolatban további információk a 10.00–16.00 óra között hív-

„Mi ebben a nagyon szegregált román és romániai magyar társadalomban és iskolarendszerben azokat szeretnénk támogatni, akik tehetségként nehezebb helyzetben vannak, hátrányos helyzetben, azt is mondhatnám, hogy veszélyeztetettek” – emelte ki az egyesület alapító elnöke, Péntek János nyelvészprofesszor.

ható 0787-200690-es telefonszámon vagy a nyilas_misi@yahoo.com e-mail-címen kérhetőek.

Támogatóként pedig az év során bármikor lehet csatlakozni a Nyilas Misi-ösztöndíj-programhoz az egyesület honlapján található űrlapon keresztül.

Beszélgetés Biró Zsolttal, a szovátai Teleki Oktatási Központ vezetőjével

A hely szelleme és varázsa vonzza a pedagógusokat

Idén is nagy üzemmódban működik a szovátai Teleki Oktatási Központ (TOK). Július elején nyitja meg kapuját a Bolyai Nyári Akadémia, az RMPSZ országos oktatási és módszertani központja, ezenkívül számos konferencia, tanácskozás, képzés, tábor és egyéb oktatási-művelődési rendezvény helyszínéül szolgál. Mindeközben a Teleki Ház folytonosan szépül és bővül. A központ igazgatója, Biró Zoltán a Magyar Köznevelésnek elmondta, hogy a szálloda és wellnessközpont bevételeinek jelentős részét fejlesztésre és korszerűsítésre fordítják. A közeljövőben egy modern kempinget adnak át.

– Mitől lehet jobb, gazdagabb vagy egyáltalán másabb a Teleki Oktatási Központ (TOK) idei éve, mint a korábbiak?

lényegesen több szekcióját szervezzük Szovátán. Éppen ezért a nyár derekán jó pár hétre a szakma veszi birtokba a házat.

– Évente körülbelül hány pedagógus fordul meg a Teleki Oktatási Központban?

– Egészen pontos számot nem tudnék mondani, de ha abból indulunk ki, hogy az RMPSZ itt szervezi a Bolyai Nyári Akadémia jelentős részét, az egyből háromhetes telt házat jelent, ezenkívül számos évközi képzőnek, konferenciának, szakmai programnak adunk otthont, kiderül, hogy akár több ezer oktatóról beszélhetünk. És akkor még csak bele sem számoltam azokat a pedagógusokat, akik pihenni, feltöltődni térnek vissza családjukkal, hozzátartozóikkal egy-egy hétvégére. Merthogy a szállodánk, amikor nem szakmai programoknak ad helyet, turisztikai jelleggel üzemel. És ha már itt tartunk, hadd jegyezzem meg, hogy a szövetség tagjai az év bármely időszakában 10 százalékos kedvezményben részesülnek. Tudom, hogy nemcsak ezért, hanem a hely szelleme és varázsa, a minőségi szolgáltatásaink miatt térnek vissza szabadidejükben kapcsolódási céllal sokan hozzánk. De nemcsak tanárok, tanítók jönnek szívesen a Teleki Házba, hanem a diákok is, ugyanis számos osztálykirándulás, tábor vagy év eleji özszerző helyszíne Szováta és az RMPSZ nyaralója.

– A pandémia lejártaival mennyire sürsödnek az olyan események, amelyeken kicsinek bizonyul a TOK?

– Örömmel nyugtázzhatjuk, hogy egyre több az olyan rendezvény, amikor telt házzal üzemelünk. Sőt a naptárt nézve, már februárban–márciusban lehetett látni, hogy a rendezvények sokasága miatt szinte nincs is szabad hétvégénk.

– Ahhoz, hogy a pedagógusok zsebéhez viszonyítva is barátságos árakat tudjanak alkalmazni, gondolom, a külső betérőkre is kell számítaniuk.

– Ez a wellnessközpontunk és az éttermünk egyik legfőbb szerepe. Abból indulunk ki, hogy minél nagyobb a turistaforgalmunk, annál többet tudunk szánni a szakmai rendezvények lebonyolítására. Azt is hozzáfűzném, hogy ár-érték arányban, szovátai viszonylatban az egyik legversenyképesebb szolgáltatónak számítunk.

– Nagyon lendített a Teleki Házon a wellnessrészt?

– Két évvel ezelőtt adtuk át, és azóta igencsak beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Nem azt mondom, hogy ma már egy konferencia-központ számárra nélkülözhetetlen a wellness, de mindenképpen fontos tartozéka. Látom, hogy sokkal szívesebben jönnek a vendégek egy-egy szakmai tanácskozársra tudván, hogy az esti órákban a medencében vagy a szaunában kötetlen formában folytathatják a beszélgetéseket. Ugyanakkor egy olyan rangos fürdővárosban, mint Szováta, megvan a helye az efféle édes- és sós vizű medencékkel rendelkező wellness-központoknak. Nem egynek, nem kettőnek, hanem minél többnek.

• A SZERZŐ FELVÉTELEI

Biró Zoltán: „Nagyon színvonalas, húzás rendezvényt kell hirdetni ahhoz, hogy a városlakók érdeklődését felkeltsük, ugyanis a Teleki Ház nemcsak hogy félreesik a lakóövezetektől, de egy jókora emelkedő választja el a várostól”

– Nem hinném, hogy másabbra sikeredne, mint az előző évek, hisz korábban is számos programot, tárlatot, képzést, tematikus napot, fesztivált szerveztünk a pedagógusoknak, a fürdőtelep vendégeit meg turistacsalogató eseményekkel próbáltuk bevonítani. Ezt szeretnénk folytatni az idén is. Ami különbözhet, az a Bolyai Nyári Akadémia, a népszerű BoNyA, amelynek az eddiginél

Az RMPSZ országos oktatási és módszertani központja számos konferencia, tanácskozás, képzés helyszíne Szovátán

– Mekkora kapacitással működnek?
 – Ha a szobákban lévő kanapékat, avagy pótágyakat is kihasználjuk, 106 személynek tudunk szállást adni a hotelben. A nyártól szeretnénk beüzemelteni a kempingünket, amely további 45 vendég fogadására alkalmas. A házikók elkészültek, a területrendezés maradt hátra, és ha minden jól halad, és az időjárás is velünk tart, a BoNyA nyitónapján, azaz július 8-án felavatjuk a kempingünket. Amikor egy-egy nagyobb rendezvényt látunk vendégül, akkor az egyezségeinknek megfelelően a környék panzióihoz is fordulhatunk. Mivel a konferencia-központunk több mint másfél száz személy befogadására alkalmas, előfordul, hogy egy-egy nagyobb esemény alkalmával tényleg szűknek bizonyul a TOK szállodarészlege.

– ...amelynek egy része felújításon esett át – tegyük hozzá.

– Igen, saját forrásaink egy részét a kényelem növelésére fordítjuk, ezért felújítottuk az éttermet, majd két szinten a szobákat. Az az elképzelésünk, hogy a harmadik emeleti diákszállást a kempingbe költöztetjük, és az ottani szobákat is átalakítjuk. Persze ez a jövő zenéje, minden a bevételeink alakulásának függvényében dől el. A hostel felszámolásával csökkenne a ház befogadóképessége, de lényegesen nőne a komfortja.

– A román pedagógusok is el-eljárnak a Telekibe?

– A pedagógusok nem járnak, de számos vállalkozói és orvosi konferenciának adtunk már helyet, ahol többségében román résztvevők látogattak hozzánk. Szezonban pedig Szovátán az üdülők többsége román, akikből jut bőven a mi szállodánkban is.

– Mennyire érzik magukénak a szovátaiakat ezt a szellemi, kulturális központot? Használják rendezvényeik helyszínül, vagy inkább a városhoz közelebbi termeket részesítik előnybe?

– Nagyon színvonalas, húzós rendezvényt kell hirdetni ahhoz, hogy a városlakók érdeklődését felkeltsük, ugyanis a Teleki Ház nemcsak hogy félreesik a lakóövezetektől, de egy jókora emelkedő választja el a várostól. De mivel a TOK-ot Sóvidék egyik legfontosabb kulturális központjának tartjuk, gyakran szervezünk képzőművészeti kiállításokat, könyvbemutatókat, de volt már film-, illetve színházi fesztiválunk, halászléfőző versenyünk, borkóstolóink, kulináris eseményünk, húsvét nagyhegyében a helyi iskoláknak rendeztünk tornafestési akciót. Ezeket általában a turistaidényre időzítjük, hogy a Szovátán nyaralóknak ezzel is egy délutáni, esti kikapcsolódási programot nyújtsunk.

– Hajdanán a feszültség és a bizalmatlanság jellemezte a fürdőtelep turisztikai egységeinek és az önkormányzat vezetőinek a viszonyát. Milyen a TOK kapcsolata a jelenlegi városvezetéssel?

– Mi mindenkivel jó viszonyban vagyunk, különösképpen a helyi önkormányzattal. Bizonyos tevékenységekben kölcsönösen segítjük vagy egészítjük egymást. Elég, ha csak azt említem meg, hogy a testvértelepülésekről érkező diákok, olykor felnőtt küldöttségek a mi vendégeink. De arról is mesélhetnék, hogy alkotótábort szerveztünk a szovátai iskolásoknak, amelynek a főtámogatója a polgármesteri hivatal volt.

– Gyakoriak az akadályok a tanulmányi központ felfele ívelő pályáján?

– Egy ház körül mindig akad tenni-vagy javítanivaló. A napokban a villanyszámla kapcsán bosszankodtam. Tíz hónapon keresztül a szolgáltató nem küldött semmit, most meg egyből ránk zúdított egy 125 ezer lejes számlát. Amikor reklamálni próbáltam azzal hárítottak, hogy ők nem hibásak, mert változott a számlázási rendszer. Aztán nagy kegyesen lehetővé tették, hogy egy 30 százalékos előleg befizetése után hat hónapon keresztül részletekben törlesszünk. Mondtam, ezentúl leolvassuk mi az órát, és fizetünk havonta, de számla hiányában ez nem lehetséges. Majd azzal vigasztaltak, hogy kössük meg az új gázszerződést, mert az idén kisebb lesz a fűtés értéke. Hiába na, választási év van.

SZUCHER ERVIN

juventus.kronika@gmail.com

Óvoda másképp, avagy ki- és belépés a mindennapi életbe

A romániai oktatásban 2016-ban jelent meg először az Iskola/Óvoda másként elnevezésű országos program. Az egy héti tartó projekt a tapasztalatszerzésre és a gyakorlatiasságra összpontosít, mondhatni egyfajta intenzívebb ki- és belépés a mindennapi életbe. A program időtartama 5 egymást követő munkanap a tanév folyamán, amelyet az óvodák és iskolák saját kreativitásuk szerint tervezhetnek meg. Óvoda másként? Kissé furcsán hangzik. Hogyan lehet az óvoda más, másként tervezett mindennapokkal és másfajta tevékenységekkel? Mivel az óvodai élet kicsi gyerekekről (3–6 éves korosztály) szól, alapvetően interaktív és gyakorlatközel, viszont ez a hét kiváló esély arra, hogy túllépjünk az óvoda falain, és olyan dolgokkal ismerkedjünk meg, amelyekre a hétköznapi életben nincs időnk, vagy kevés időnk, lehetőségünk van. Hatan vagyunk óvónők a sepsiszentgyörgyi Kőrösi Csoma Sándor Napköziotthonban és az évek folyamán – a pandémiás éveket leszámítva – elsősorban arra törekedtünk a „másként hét” tervezésénél, hogy kiaknázzuk a helyi lehetőségeket és erőforrásainkat. Komplex, színes, izgalmas, élménydús, tapasztalatokra épülő felfedezést tartottunk szem előtt. Kulturális és természeti értékeket teremtő, ápoló tevékenységeket ütemeztünk be. Néhány közülük: bábélőadás, könyvtárban vagy múzeumban interaktív tevékenység madarakról, állatokról, együttes vagy előadó meghívása zene, környezetvédelem, mese területein. Előterbe helyeztük az óvodás gyermek nagy mozgásigényét: szabadtéri sportjátékokat, versenyeket, sétákat, kirándulásokat ütemeztünk be.

A gyerekek által a legkedveltebbek a programon belül a kirándulások voltak. Néhány emlékezetes helyszín: Sugásfürdő, a barcarozsnyói dinópark, Brassóban az állatkert, valamint az óvoda udvarán szervezett mozgásos játékok, akadálypályák. Az Óvoda másként hét ugyanakkor kitűnő csapatépítő, közösségformáló is. Intenzív időszak nemcsak a

Az Óvoda másként hetén nagy népszerűségnek örvendett a piknik, sok szülő meglepetésére olyan gyerekek is megették a zöldségeket, akik egyébként nem szeretik

gyerekek, hanem a felnőttek számára is. Itt mindenki ötletére, segítségére, együttműködésére szükség van – hatványozottan. Aktívnak kell lennünk a tervezésnél, a szervezésnél és a megvalósításban is. A gyerekek mosolya, örömriválása, kitartó lelkesedése igazolja a „másként hét” sikerét. Külön kiemelném az idei év „másként-hetének” nagyon kedvelt pontját: az óvodai piknikezést. Ez a háztartási tevékenység lehetőséget adott nemcsak az egészséges életmód népszerűsítésére, hanem a saját szendvics elkészítésére és elfogyasztására, az alkotásra. „Mosolygósak” voltak ezek a falatkák, varázserővel bírtak, hisz olyan gyermek is megette a zöldséget – a szülők meglepetésére – aki amúgy otthon nem szereti egyáltalán a zöldséget. De ez a szendvics, amit ő készített el, „más” volt.

Tapasztalatom, hogy a szülők és a gyerekek körében is közkedvelt hétről beszélünk, a szülők külön örülnek, ha ők is részt vehetnek legalább a megosztott élményfotóknak köszönhetően ezeken az eseményeken, de a kár előben is szívesen bekapcsolódnak a tevékenységekbe. Általában telt házasként ezek a napok, még

a „beteg” gyermekek is meggyógyulnak erre a hétre...

Természetesen több időt, munka- és erőbefektetést igényelnek ezek a napok a pedagógus részéről, és gyakran hátráltatja a tervezést az is, hogy erre külön anyagi forráskeret nincs. Minisztériumi rendeletben közlik, hogy a szülőktől nem szabad pénzt kérni, de manapság nehezen kivitelezhető ily módon sok minden. Mi hálásak vagyunk az Óvoda Alapítványunknak, mely ebben az évben kifizette a kirándulás buszjáratát az óvodásaink számára, és biztosította a piknikhez az alapanyagok megvásárlását. Mit tervezünk a jövőben „másként hétre”? Leltározunk, ötletelünk együtt. Vegyük figyelembe a gyerekek, diákok érdeklődési körét is és az adott lehetőségeket. Kirándulást mindenképp! Kalandra fel! Tervezzünk és szórakozzunk együtt!

A szerző a sepsiszentgyörgyi Kőrösi Csoma Sándor Napköziotthon óvopedagógusa.

PÜNKÖSTI HAJNALKA

punkostih@yahoo.com

A zaj a téma a szamosújvári összművészeti táborban

Jubilál a Szamosújvári Téka Alapítvány összművészeti tábor, amely immár 10. alkalommal várja a Kolozs megyei Feketelakra júliusban a 14 és 18 év közöttieket – közölte az alapítvány. A tábor helyszíne hagyományosan Feketelak, illetve a Feketelaki Téka Kultúrcsűr. Az összművészeti tábor a kortárs kultúra, a különféle művészeti ágak iránt érdeklődő fiataloknak teremt lehetőséget arra, hogy alkotóművészekkel ismerkedjenek meg, illetve a tábor ideje alatt együtt dolgozzanak velük – így „élesben” is kipróbálhatják, hogyan fest a

„Ebben az évben a zaj kérdéskörét vizsgáljuk, pontosabban azt, mi is valójában a zaj, mihez viszonyítva létezik, mi tekinthető zajnak, hogyan lehet ezt művészi eszközökkel kifejezni, és itt nemcsak a zenére, hanem irodalomra, fotográfiára, filmre is gondolunk.”

mindennapokban az alkotói munkafolyamat, mit fed az „interaktivitás” fogalma, melyek az eredményes kommunikáció alapelvei és ismérvei – közölték a szervezők. A tábor szervezői az állandó mentorok mellett vendégelőadókat hívnak meg színház és filmművészet, koreográfia, zene, képzőművészet és dizájn, irodalom, kulturális újságírás területéről, akik műhelyfoglalkozásokat tartanak. Elsősorban Kárpát-medencei magyar alkotók kapnak mentorként, vendégelőadóként meghívást az összművészeti tábor „stábjába” – ám az ő sokoldalúságuknak, sokszínűségüknek köszönhetően a diákoknak felmutatott perspektíva is „széles látószögű”. A tábor tematikus: a szervezők, illetve mentorok közösen választják ki az adott évben azt a témát, amely ezt korosztályt foglalkoztatja, így 2022-ben a pénz, 2023-ban a nem én!, korábban a világunkat alkotó négy fő elem, a személyiség kérdéseéhez köthető Én-Te-Ő-Mi-Ti-Ők vagy éppenséggel a rend volt a téma. „Ebben az évben a zaj kérdéskörét vizsgáljuk, pontosabban azt, mi is valójában a zaj, mihez viszonyítva létezik, mi tekinthető zajnak, hogyan lehet ezt művészi eszközökkel kifejezni, és itt nemcsak a zenére, hanem irodalomra, fotográfiára, filmre is gondolunk. Jó zaj, rossz zaj – egyáltalán van ilyen? Hogyan lesz egy irodalmi szöveg vagy egy fénykép zajos? Mit jelent ez zenei szempontból, és mi számít zajnak a vizuális művészetek terén vagy éppen a lelkünkben?” – fogalmaznak a szervezők. A közös alkotói munkán túlmutató célkitűzés az, hogy a táborozó diákok baráti közösséggé kovácsolódjanak, hogy a Feketelakon létrejött kapcsolatok a tábor lejártával is

„Jó zaj, rossz zaj – egyáltalán van ilyen? Hogyan lesz egy irodalmi szöveg vagy egy fénykép zajos?”

megmaradjanak, tapasztalataink szerint ez az esetek többségében meg is valósul. A feketelaki összművészeti tábor népszerűsége az elmúlt 10 esztendőben folyamatosan nőtt, mérhető mindez azzal a ténnyel is, hogy az elmúlt években már a szamosújvári, a mezősegi térség „határian” túlról, az egész országból érkeztek a művészetek iránt érdeklődő fiatalok. Az általános célokra túl az összművészeti tábor nem titkolt szándéka az, hogy hozzájáruljon a szamosújvári és a mezősegi szóránymagyar közösség anyanyelvi és nemzeti önazonosságának megőrzéséhez, illetve az, hogy az erdélyi Mezősegre, ezen belül Feketelakra kicsit nagyobb reflektorfényt irányítson. A Szamosújvári Téka Alapítvány 10. összművészeti táborába a 14–18 éves korosztály jelentkezését várják – május 21- től július 1-ig a következő címre: anna@teka.ro. A férőhelyek száma korlátozott, ezért maximum 45 diák jelentkezését tudják a szervezők elfogadni.

MAGYAR KÖZOKTATÁS

„Anyá, ne nekem panaszkodjál!”

Egyik nap a szokásos kora délután mosogatás közben a szokásosnál méretesebb panaszáradat hagyta el a számomat, miközben Lea éppen az ebédjét fogyasztotta sulis után. Mindenfélét mondtam a még rám váró munkahelyi feladatokról, de a sokféle családi jellegű tennivalókról is, amelyeket valahogy be kellene férfitnem a nap hátralévő, decens időpontjaiba... Lea hallgatta egy ideig, aztán csak annyit mondott haragosan, kissé indulatosan: „Anyá, ne nekem panaszkodjál!” Kicsit olyan volt, mint amikor a YouTube-on az éppen lejátszott zenészámnak nyomsz egy szünetet: megálltam egy pillanatra, és rájöttem, hogy valóban eltévesztettem a „hátszámot”. Mindez egyáltalán nem tartozik a gyermekre egyetlen részleteiben sem, sőt pluszterhet ró rá. Hála az égnek, Lea ellenállt, és eléggé tömören meg is fogalmazta, hogy ő ellenáll. Mondtam is neki, hogy „bocsi, igazad van, tényleg nem tartozik rád, mert ezek olyan felnőttnek való feladatok...” Érdekes volt megfigyelni, hogy nem azt mondta, hogy ne panaszkodjam vagy ne panaszkodjam „annyit”. Ennél pontosabban és fontosabban fogalmazott: azt mondta, NE NEKI panaszkodjam.

Mert panaszkodni – nem sokat, csak éppen eleget – kell valakinek. Főleg, ha felgyűl. Felnőttként is elég nehéz úgy intézni ezt, hogy mindenkivel méltányosak legyünk: magunkkal és a többiekkel szemben is. Ha ennél is tovább megyek, akkor az a megállapítás is kínálkozik itt, hogy az emberi kapcsolatainkat általában is el tudja rontani, ha nem találunk megfelelő embert panaszáradatainkra. Angolul nevezték el ezt a folyamatot nagyon előnyösen „verbal ventilation”-nak, ami szépen illusztrálja, hogy mit teszünk ilyenkor – kicsit ki- vagy megszellőztetjük a problémát –, aminek a megoldása legtöbbször maga a „szellőztetés”, magyarul: az, hogy elmondjuk. A ventilálás nem megfelelő célszemélyét illetően itt elsősorban nem arra gondolok, hogy van, aki visszaél azokkal az információkkal, amelyekkel

A kis sellő a tengert nézi egy szikláról

panaszkodás közben elrasszadjuk (ez sem túl ritka), hanem, mondjuk, azokra a családtagjainkra, akik számára teher meghallgatni, nyakukba venni a mi dolgainkat is a sajátjuk mellett (és akkor itt most mindenkinek eszébe juthat a saját „ventilációs” telefonos vagy offline listája). Viszont úgy gondolom, egyetlen irányban mégiscsak elfogadott a családon belüli panaszkodás, és meg is tudom indokolni ezt az irányt: amikor a gyermek panaszkodik a szülőnek. Itt az erőviszonyokat kell figyelembe vennünk: a felnőttnek alkalmasint és zömében van eszköze megoldást keresni és találni arra, kiigazítani azt, ami a panasz tárgya, míg fordítva ez nem igaz. Nyilván nem lehet mindent orvosolni, de a gyermeknek ezt sem lehet elmagyarázni könnyen, hiszen a gyermeklét

egyik fő jellemvonása a mágikus gondolkodás: én meg a szuperhősök elintézzük, hogy anyának ne fájjon a foga, feje vagy egyebe, ami még szokott fájni. Ha csak ezt vesszük figyelembe, akkor sem volt helyes a Leához intézett panaszáradatom, mert ő – például – nem tudna egyedül mosogatni (még a tündérek hathatós közbenjárásával sem), hogy én közben befejezhessem a munkát, ráadásul hírt, közleményt sem írhat helyettem ő meg egy pajkos sellőlány, hogy én ez idő alatt mosogathassak.

Kijelentése másnapján rákérdeztem gyermekemnél, hogy mit szokott érezni, gondolni olyankor, amikor éppen őt találja el egy-egy rosszul célozott panaszáradatom: indulatok nélkül, nagyon nyugodtan azt mondta, hogy úgy érzi, nem tartozik rá az, amit ilyenkor

mondok. Kevés dologban tudok magamnak ennyire egyértelműen gratulálni, de ez a tudás rettenetesen fontos egy gyermek önvédelméhez: tisztán és azonnal megállapítani, hogy mi az, ami rá tartozik, és mi az, ami viszont nem. Amikor például azért dohogok, mert nem teszi vissza esténként a játékeit a helyükre, Lea nem hárítja el a kritikát, mert tudja, hogy ez igenis az ő feladata lenne. Ilyenkor szokott velem üzletelni egyet, hogy rakjuk el ketten, vagy egyszerűen elnyafogja magát, hogy nincs kedve, annyira fáradt. De utoljára 6 éves korában mondta, hogy „ez az anyukák dolga”, amikor is tisztáztuk, hogy ez addig volt „az anyukák dolga”, amíg ő pici

Lea hallgatta egy ideig, aztán csak annyit mondott hangosan, kissé indulatosan: „Anyá, ne nekem panaszkodjál!” Kicsit olyan volt, mint amikor a YouTube-on az éppen lejátszott zenészámnak nyomsz egy szünetet: megálltam egy pillanatra, és rájöttem, hogy valóban eltévesztettem a „házzámot”.

volt, és nem tudta elpakolni egyedül. Azóta megtudta, hogy igenis, az ő dolga is lehet akár, így hát kicsit szégyenkezve szokott egyezkedni velem, hogy inkább csináljuk ketten, mert „unalmas” (ez utóbbival egyet is tudok érteni, mert számomra is az volt, amikor ekkora voltam, és ugyanígy dohogott az anyukám, hogy ismét elmulasztottam a feladat elvégzését).

Na, de nem ez a panaszáradat volt az első, amit Lea elhárított, miszerint nem az ő dolga. Volt még egy olyan alkalom is, amikor utazásra készültünk, én meg hangosan gondolkodtam a napi programról: vajon előbb ide menjünk, és azután oda, vagy éppen fordítva? Lea nagy komolyan megállt, és azt mondta: „anya, én ezt honnan tudhatnám, amikor még csak egy gyermek vagyok?” Akkor is

visszaigazoltam, hogy: „igen, bocs, most éppen hangosan gondolkodtam, ezt valóban nekem kell tudnom, el is döntöttem egymagamban, ne búsulj, és ne haragudj!” Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy a jövőre nézve is mennyire fontosnak tartom ezeket a pillanatokat, és azt, hogy mit mondok ilyenkor. Ha például én is elkezdenék nyafizni, hogy „gyere, segíts, mert ez igazán nem nehéz feladat, te is bele tudsz szólni”, akkor a gyermek egyszerűen megijedne, hogy nincs felnőtt a szűkebb családjában, aki meg tud hozni egy épkezláb döntést, és hatalmába keríti a bizonytalanság érzete, ennél is rosszabb esetben felnőttként lép fel és „segít” dönteni, egyben cserben hagyja önnön gyermeki mivoltát. Nincs itt elég hely és alkalom ennek következményeit taglalnom, de elég sok van, és köztük elég kevés a pozitív... De tehet itt most mindenki egy próbát saját magán: van-e olyan akut érzésünk, hogy akár egy idegen ember panasza esetén megoldást „kell” találnunk a bajára, valamiképpen enyhítenünk a „szenvedését”, vagy mérhetetlenül idegesek leszünk, mert erre nincs módunk? Ha igen, akkor elég nagy valószínűséggel nekünk is panaszkodtak a felnőttek gyerekkorunkban, és közben gyanútlanul azt hitték, hogy ez csupán egy „ártatlan” beszélgetés... Nos?

Itt én is felnyújtottam az ujjam, egy szersmind bevallom, hogy dolgozom rajta, ami nem túl egyszerű feladat, azonban nem lehetetlen. Mindeközben és kifejezetten felnőtt minőségemben két lehetőséget látok a panaszkodásra, és ezek mindenkinek más-más a státusza, kimenetele. 1. Gondjaimat megosztom megbízható barátokkal, akiktől viszont nem várok megoldást ezekre (ezt alkalmasint közölöm is, hogy nincsenek ilyen extra elvárásaim, csak el kell mondanom valakinek, aki meghallgat) 2. Beszereztem magamnak egy terapeutát, akinek pont az a dolga, hogy ezeket meghallgassa, és különböző perspektívát, rálátást nyújtson, ajánljon az elmondottakra. El kell mondanom, hogy mindkét megoldást be szoktam vetni, bár még mindig nehezen tudom kiválasztani, hogy melyik panaszkodnivalót érdemes egyik, illetve másik irányba elsűtni. Amit viszont észrevettem, az az, hogy az utóbbi lehetőséggel szívesebben élek, mert nem érzem úgy, hogy

agyonterhelem (szó szerint is) az illetőt. Ezért is hívják „szakmai” segítségnek, mert az illető pontosan tudja, mit kell kezdeni azzal, amit én a gondjaira bízok. Ráadásul a „hivatalosított” panaszkodás sokkal „kellemesebb” is, bár kulturális vetületben nálunk még gyerekcipőben jár: nincs meg az a reflexünk, hogy a fogorvos és fodrász mellé a terapeutát is felsorakoztassuk természetes és szükséges szolgáltatóként. Pedig ma már ennek formájára is számtalan lehetőség van, hiszen az offline lehetőségek mellett ott van az állandóan elérhető online találkozás, ennek hatékonysága pedig csak árnyalatokkal tér el a személyestől, fő-

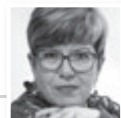
Mondtam is Leámnak, amikor legutóbb visszadobta a labdát: igen, látszik, hogy a terapeutám szabadságon van, mert a panaszáradat ezúttal más utat tört magának. Mindent egybevetve: nehéz mesterség a felnőtttség, azonban hosszú távon megtérül az ebbe való beruházás.

leg akkor, ha a munkavégzésünk is az online térben zajlik.

Mindenesetre boldogan fektetek be ebbe, mert egy szersmind azt is jelenti, hogy a kapcsolataimat és főleg a gyermekemmel kialakított viszonyomat nem terhelem meg feleslegesen vagy görgetem nem kívánt irányba. És még így sem sikerül mindig betartanom a játékszabályokat. Mondtam is Leámnak, amikor legutóbb visszadobta a labdát: igen, látszik, hogy a terapeutám szabadságon van, mert a panaszáradat ezúttal más utat tört magának. Mindent egybevetve: nehéz mesterség a felnőtttség, azonban hosszú távon megtérül az ebbe való beruházás.

BARTHA RÉKA

bartha.reka.emese@gmail.com

Erős iskola

A mi iskolánkba felvételizni kell. Apa már szeptemberben vacsoránál szóba hozza, nyáron mi esedékes. Rendes tanulási tervet készít, beütemezi magának a román-, magyar- és matematika-tananyagot, különben semmi esélye a

Beírom mindegyik napra, mikor mit kell studiózni. Calistrat Hogaș, Balassi Bálint, a három merőleges tétele.

felvételin. A mi iskolánkba nem piskóta bejutni, a mi iskolánk erős iskola.

Úgyhogy szerzek egy kétszázas jegyzetömböt és időt, fáradtságot nem kímélve elkészítem a hármas tanulási tervet. Végig nyálazom a román-, magyar-, matektankönyveket, kiszámolom, mit hogyan ildomos beosztani. Napi hány órában kell románnal, magyarral, matematikával foglalkozni.

Beírom mindegyik napra, mikor mit kell studiózni. Calistrat Hogaș, Balassi Bálint, a három merőleges tétele. Ceruzát, kék és piros színű tollat használok, napokig piszmogok a colos jegyzetömbbel, míg nem tenyéryn, pörgethető változatban ott nyomja íróasztalom sarkát a felvételi tananyag mesterien beütemezett akcióterve.

Apukám mérnök, imád tervezni. Egy csokiszínű műbőr borítású kapcsos füzetbe, külön bejáratú töltőceruzájával algebra- és mértanképlet- és tételgyűjteményt készít nekem, néha cigarettázik, néha kicsavarja a ceruza négy lábú ezüstbogárnak ható hegyezőjét, és nagy szakértelemmel kihegyezi a grafitrúd eltompult végét.

Nagy ceremóniával átnyújtja az elkészült matekképlet-gyűjteményt, ami a programjegyzetömb alá kerül. Úgy január vége fele apa kissé nyugtalanul rákérdez a vacsoránál, hogy mégis, mikor szeretnék elkezdni a felvételire készülni. Mondom neki, hogy de hát

„Mit hogyan ildomos beosztani. Napi hány órában kell románnal, magyarral, matematikával foglalkozni.”

ott a terv, már szeptemberben megszülettem!

De betartom-e, kérdezhetné apa, ha nem volna túl okos ahhoz, hogy ilyen ostobát kérdezzen. Csak néz rám csendesen, én meg besüllyedek a konyhapadba, a fedél alatt szunyókáló porszívó mellé. De valamit mondani kell, és tudom, hogy február hatodikán farsangi osztálybuli lesz, nagy nehezen kinyögöm, hogy arra gondoltam, február hetedikén kezdek a felvételire készülni.

Apa hála Istennek egyszerűen csak elröhögi magát. Ekkor még egyikünk sem tudja, hogy egész életemben azt kérdezi majd tőlem, miért pont február hetedikén akartam a tanulásnak nekiveselkedni. Akartam, nem akartam, tény, hogy a tanulásnak úgy istenigazából még akkor sem veselkedem neki, viszont apa hetente legalább kétszer odaültet matekezni, mert időközben rájön, hogy a szülői hatalom sem piskóta.

És ballagok életem fontos júniusában Kolozsvár hársfákkal megpakolt utcáin,

azon agyalva, hogy semmi értelme a felvételire készülni, mert nem az volna, ugye, a lényeg, hogy az emberben egyébként, alapjáraton mi van benne, és őszintén, átlagértékben mennyire képes? Ne legyek abszurd, mondja apa, a felvételire mindenki készül, mindenki feltornázza magát, senki sem akar lemaradni.

Érik a cseresznye, illatoznak a gesztenyék és a hársak, mi pedig három órán át körmölünk egymástól egy padnyi távolságra ültetve különböző termekben. Felvételizünk nyolcadik osztályba, tizenegyedik osztályba, egyetemre, mesteri, doktori programra, és ki tudja, még hova. Itt ülnek a tervezők és a komolytalanok, az abszurd naturisták és a turbómódú szupermenek, itt rágjuk a ceruza végét, itt herseg a radír, serceg a toll. Ömlik a tudás belőlünk. Mert a mi iskolánk erős iskola.

LÁSZLÓ NOÉMI

nocsek@gmail.com

Közzétették a közoktatási beiskolázási számokat

Jóváhagyta májusban a kormány a 2024–2025-ös tanév közoktatási és felsőoktatási beiskolázási tervét. A kabinet közleménye szerint a közoktatásban a 2024–2025-ös tanév beiskolázási tervének számadatai nem változnak a 2023–2024-es tanévhez képest. A Romániában védelmet kérő vagy védelmet szerzett kiskorúaknak, valamint azoknak a hontalan kiskorúaknak is biztosítanak helyeket, akiknek romániai tartózkodását hivatalosan elismerik. Az iskoláskor előtti oktatásban (bölcsődékben és óvodákban) összesen 665 000 hely van a következő tanévben – közölte az adatokat az Agerpres hírügynökség. Az elemi osztályokban összesen 933 000, az általános iskolák felső tagozatának osztályaiban pedig 813 000 helyet biztosítanak. A középiskola 9. osztályaiban 134 000 hely van nappali, illetve további 9500 hely esti és csökkentett látogatású tagozaton. Az esti tagozat 11. osztályaiban 16 000 hely van. A szakiskola első évfolyamának osztályaiban 60 000 hely van, a posztliceális oktatás tagozatain pedig 35 911 hely. A művészeti oktatás általános iskolai tagozatain összesen 21 500 helyet biztosítanak, a sportiskolákban pedig 15 500 helyet. Az iskolai sportkluboknál 53 000 hely van. A csökkentett látogatású kötelező általános iskolai oktatásban és a Második esély elnevezésű program keretében, beleértve a börtönökben szervezett oktatást is, összesen 30 000 helyet biztosítanak a következő tanévben. A sajátos nevelési igényű gyerekeket oktató tanintézetekben 30 450 helyet hagytak jóvá.

Óvodát és bölcsődét adtak át Szatmárnémetiben

Az egykori kórház, később pszichiátria, vagy ahogy a szatmári köznyelvben élt, „bolondokháza” épületében tanulhatnak a legkisebbek Szatmárnémetiben. A gyönyörűen felújított épületben a bölcsőde és óvoda mellett after school is működik – adta hírül a Maszol. A május végi avatóünnepségen Schönberger Jenő megyés püspök felidézte, eredetileg az épületben öregek otthona kialakítását tervezték, ám három próbálkozás

után sem sikerült támogatást szerezni erre. „De egyféle jelként a Gondviselés évében jött a hír, hogy bölcsődére és óvodára van támogatás. Meg is pályázták a magyar kormány bölcsődeépítési programja keretében, és most pedig Szatmár megye, de talán az egész régió legszebb, kisgyermekek óvására és oktatására használt intézmény jött létre” – mondta a megyés püspök. Ádámkó István, a Hám János Római Katolikus Teológiai Iskolaközpont igazgatója – melyhez a most átadott oktatási intézmény is tartozik – külön köszönetet mondott azoknak, akik hittek bennük, és anyagilag is támogattak a felújítás, építés ügyét. Az ünnepi átadás alkalmával már színpadra is léptek az itt tanuló csöppsegek: népi gyermekjátékokat mutattak be, illetve a nagyobb „Hám János-os” diákokkal rövid zenés műsort adtak elő. Az oktatási intézmény jelen pillanatban pilótaüzemmódban üzemel: két bölcsődei csoportban 32 gyermeket tudnak befogadni, a vegyes korosztályú óvodai csoportot 15 gyermek alkotja. Előreláthatóan jövőre már 52 bölcsődés gyermeknek és 30 óvodásnak tudnak majd otthonos környezetet, szeretettel és keresztény hitbeli nevelést biztosítani. Bölcsődei helyek szempontjából Szatmárnémeti nem áll rosszul, sőt a helyek száma folyamatosan nő. Öt éve még csak 234 ilyen hely állt a szatmáriak rendelkezésére, ez a szám mára 467-re emelkedett – a most átadott intézmény bölcsődei helyeivel együtt. Az ünnepi beszédekkel követően a megyés püspök megszentelte az épületet.

Magyar bölcsődét avattak Máramarosszigeten

Új magyar bölcsődét avattak május végén Máramarosszigeten. Az épület 57 kisgyermek számára biztosít magyar nyelvű oktatást, egy bölcsődei és három óvodai csoportban. Az épület ünnepi átadásán részt vett Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke és Soltész Miklós, Magyarország egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára – írta a Maszol. Kósa Attila, a máramarosszigeti Leőwey Klára Elméleti Líceum igazgatója visszaemlékezett az első tanítási napra, amikor az óvodásokkal együtt vehették birtokba az új épületet. „Aki

épít, az jó reménnyel gondol a jövőre” – mondta az iskolaigazgató. Hangsúlyozta, hogy minden erőfeszítésükkel azon dolgoznak, hogy erősítsék a jelent, és biztosítsák a jövőt. Kiemelte, hogy ebben a küzdelemben nem maradt egyedül, amiért hálás a magyar kormánynak, valamint a római katolikus egyháznak. Az új bölcsőde megnyitóján a történelmi egyházak előjárói is megosztották gondolataikat. Schönberger Jenő szatmári megyés püspök kiemelte az összefogás szükségességét, amely nélkül nem valósulhatott volna meg az új épület Máramarosszigeten. Bogdán Szabolcs János, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke köszöntő beszédében hangsúlyozta, hogy a szórványban különösen fontos, hogy felekezetre való tekintet nélkül dolgozzanak közösen az itt élők. Rámutatott arra, hogy a gyermekek nevelése mindenki közös feladata. Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke örömet fejezte ki, hogy az itt élő gyermekek a 21. századhoz méltó, korszerű bölcsődébe járhatnak.

Tovább bővül a Kolozs megyei oktatás infrastruktúrája

A római katolikus iskola épületébe költöztették a szászfenesi Gheorghe Șincai Általános Iskola három magyar nyelvű osztályát. A több mint 50 ezer lakosú községben, amelyet Kolozsvár alvóvárosaként tartanak számon, több mint négyezer magyar él. A településen 1996 óta nem volt magyar nyelvű oktatás. A helyi és a megyei RMDSZ, a Kolozs Megyei Főtanfelügyelőség közös összefogásával 2021-ben sikerült újraindítani a magyar osztályt a legnagyobb Kolozs megyei községben. A jelenlegi három osztály diákjainak a délutáni foglalkozást és a meleg ebédet az Iskola Alapítvány támogatja, a magyar államtól pedig tanszertámogatást kapnak a gyerekek. Az itt oktató tanítónők felkészült szakemberek, szívvel-lélekkel foglalkoznak a tanulókkal – olvasható a Maszolon. „A gyerekeknek nem kell órák hosszát utazniuk, hanem ez idő alatt tanulhatnak, sportolhatnak, néptánc- és furulyaoktatásban vehetnek részt. Köszönjük a szülőknek, akik bevállalták, hogy ide írassák a gyermekeiket, és továbbra is biztatunk mindenkit,

hogy lehetőség szerint a lakhelyéhez legközelebb eső oktatási intézményt válassza a gyerekei számára” – tette hozzá Rés Éva Kolozs megyei tanácsosjelölt. Hozzátette, a Kolozs megyei oktatás infrastruktúrája tovább bővül: új iskolabuszok érkeznek az iskolákhoz, ezeket a Kolozs Megyei Tanács két pályázat keretén belül biztosítja a vidéki oktatási intézményeknek. Ezenkívül négy új oktatási épületet vehettek birtokba a gyerekek a 2023–2024-es tanévtől: új épületbe költöztek Désen és Szászfeneszen az elemi osztályok, Bánffyhunodon óvodások, Szamosújváron pedig a bentlakó diákok foglalták el a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum új kollégiumi épületét. „Hat magyar iskolának sikerült állandó magyar nyelvű iskola pszichológust biztosítani: Szamosújváron, Széken, Mérában, Körösfőn, Kalotaszentkirályon és Tordaszentlászlón. A Rákóczi Szövetség és Iskola Alapítvány délutáni oktatási és iskolabusz-programjával közösen, olyan oktatási rendszer kialakítását kell támogatni, amely eléri, hogy a vegyes házasságok gyerekei is a magyar oktatást válasszák” – részletezte a megyei tanácsosjelölt.

Új óvodában tanulhatnak ősztől a diákok Egrestőn

Hetvenöt gyerek befogadására alkalmas, korszerű óvoda épült a Balavásár községhez tartozó Egrestőn. A beruházás uniós forrásokból valósult meg, az épületet május végén ünnepélyes keretek között adták át. Az eseményen a helyi vezetők mellett jelen volt Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, Csibi Attila Zoltán, az RMDSZ Maros megyei elnöke, illetve Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke. Balavásár község 1,8 millió lejt nyert a Regionális Operatív Program keretében, ebből épült fel az új óvoda. A 450 négyzetméter hasznos felületű létesítményt két magyar és egy román tannyelvű csoport veheti birtokába a következő tanévtől. A gondosan kivitelezett épületben a tantermek mellett multifunkcionális tér és orvosi kabinet is van. A pályázat magába foglalta a bútorzat és a digitális eszközök beszerzését, illetve az udvarra épített játszóteret is – írja a Maros megyei RMDSZ sajtóközleményére hivatkozva a Maszol.

Harcolnának az idegengyűlölet és a gyűlöletbeszéd ellen

Jóváhagyta a kormány május végi ülésén az antiszemitizmus, az idegengyűlölet, a radikalizálódás és a gyűlöletbeszéd megelőzéséről és leküzdéséről szóló országos stratégiát; a dokumentum a 2024–2027 közötti időszakra érvényes – számolt be az Agerpres. A hírügynökség a kabinet közleménye alapján azt írta, hogy jóváhagyták a stratégia végrehajtását felügyelő tárcaközi bizottság létrehozását is. A stratégiát az illetékes minisztériumok, ügynökségek és a civil társadalom képviselőiből álló különbizottság dolgozta ki, szem előtt tartva a 2021–2023-as időszakra vonatkozó stratégia tanulságait. A dokumentum négy általános és 14 specifikus célkitűzést, illetve 63 intézkedést tartalmaz. Az általános célkitűzések a következők: az antiszemitizmus, az idegengyűlölet, a radikalizálódás és a gyűlöletbeszéd megelőzése és leküzdése; a befogadó oktatás előmozdítása; a zsidó kultúra megismerésének támogatása; az antiszemitizmus, az idegengyűlölet, a radikalizálódás és a gyűlöletbeszéd ellen irányuló nemzetközi szintű küzdelem támogatása – ecsetelte a hírügynökség. A közlemény alapján terveik mind a közintézmények alkalmazottjait, mind a társadalom egészét érintik majd.

További magyar állami támogatást kap a zilahi református kollégium

A magyar kormány újabb 1 milliárd forint támogatást biztosít a Zilahi Református Wesselényi Kollégium új épületének folytatására. A hírről sajtótájékoztató keretében Soltész Miklós, a magyar kormány államtitkára beszélt az új oktatási intézmény látogatása során. Az eseményen jelen volt többek között Seres Dénes parlamenti képviselő, Bogdán Szabolcs János református püspök és Bara Lajos iskolaigazgató is – számolt be az eseményről a Maszol. A találkozón elhangzott, hogy ez az egyedüli oktatási intézmény a Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KRE) területén, amit nem kapott vissza az egyház, de nem mondtak le róla, mivel sok száz éven keresztül a Wesselényi Kollégium nemcsak Szilágyságnak, hanem az egész régióknak volt a szellemi központja. Bara

Lajos igazgató beszédében hangsúlyozta, hogy a református kollégium nemcsak a zilahi gyerekek oktatását vállalta fel, hanem a szilágysági magyarok oktatását is. „Kezdetben nehéz éveket éltünk meg, az indulásnál a gyermekek a templomban, az RMDSZ-irodában tanultak, majd egy átalakított bentlakás épületét próbáltuk meg élettel megtölteni. 2019-ben a politikum hathatós közreműködésével sikerült egy EU-s beruházást behozni az iskolába, ezáltal olyan körülmények között zajlik most az oktatás, ami méltó egy modern iskolához” – mondta. Hozzátette, a magyar kormány nemzetpolitikájának, valamint a KRE és a politikum támogatásának köszönhetően valósulhat meg az új ötszintes iskola. Köszönetet mondott a szülőknek, akik a reménytelennek tűnő időkben is vállalták, hogy gyermekeiket hozzájuk íratják, még akkor is, amikor 1991-ben az akkreditálás „a levegőben lógott”, de 1994-ben ezt is megoldották. A sajtótájékoztatót követően az államtitkár a jelenlegi iskolaépületet is megtekintette, benézett néhány osztályterembe, és elbeszélgetett a diákokkal.

Tovább késnek a középiskolai kerettantervek

Az új középiskolai kerettantervek, amelyek esetében az oktatási minisztérium idén másodszor sem tartotta be a közzétárá bocsátás határidejét, szakirányonként kerülnek kihirdetésre – közölte májusban Bogdan Cristescu államtitkár. Bogdan Cristescu elmondta, valóban volt egy pillanat amikor „több változat is létezett”. Kifejtette, ezeket a tanterveket összefésülték, szem előtt tartva a rugalmasság és az átjárhatóság elvét, hiszen meglátásuk szerint minden diáknak biztosítani kell a közös alapot, majd a szakosodás lehetőségét. A tervek jelenleg nála vannak, de hiába kéri számon, hogy nem tartja be a határidőket, mert igyekeznek a lehető „legjobb munkát végezni”. Az a cél, hogy mire a kerettantervek közzétárá kerülnek, a lehető legjobb minőségűek legyenek. Az államtitkár hangoztatta, a késedelmet az okozza, hogy próbálják megtalálni a választ minden felmerülő problémára, egyeztetnek a szakértőkkel – olvasható a Maszolon.